

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΟΛΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

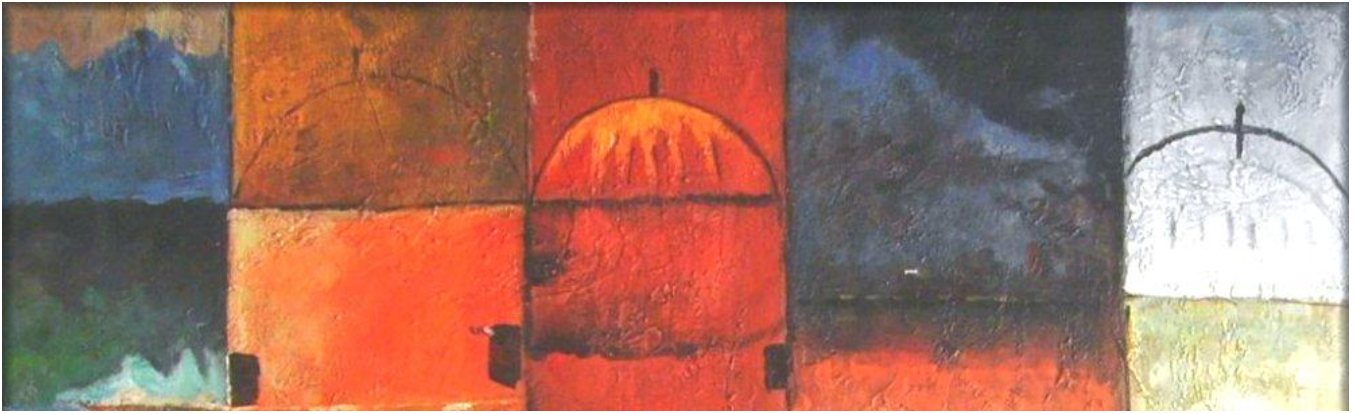
Ακαδημαϊκό έτος 2016 - 2017

**Η θεολογική ερμηνευτική,
ο λόγος του Θεού και ο σύγχρονος κόσμος**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η ερμηνευτική βρίσκεται εξ ορισμού στο επίκεντρο της όλης στοχαστικής δραστηριότητας του ανθρώπου. Κάθε άνθρωπος αποπειράται, με ποικίλες μεθόδους, την ερμηνευτική προσέγγιση και τον *ορισμό* της πραγματικότητας που τον περιβάλλει. Με τον τρόπο αυτό επιθυμεί να αποκτήσει την καλύτερη δυνατή εποπτεία του εκάστοτε χωροχρόνου (παρελθόν και παρόν), αλλά και να μπορέσει να συλλάβει το βαθύτερο υπαρξιακό *νόημα* και την *αλήθεια* του ύπαρξής του, επιδιώκοντας τελικά να προσεγγίσει ερμηνευτικά την ανοικτότητα του μέλλοντος. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, κατατράχεται από τον πόθο να ερμηνεύσει και ο,τιδήποτε ενδέχεται να υπάρχει *επέκεινα* της περιβάλλουσας αυτόν πραγματικότητας, ό, τι υπερβαίνει, δηλαδή, τις αισθήσεις και την εμπειρία του, επιχειρώντας να ικανοποιήσει μια έμφυτη τάση προς την αναζήτηση της έσχατης αλήθειας. Έτσι διαμορφώνεται ένα τριγωνικό σχήμα θεώρησης, το οποίο απαρτίζεται από τρεις κορυφές, τον Θεό, τον άνθρωπο και τον περιβάλλοντα κόσμο. Πρόκειται ακριβώς για το πλέγμα σχέσεων όπου συχνά λαμβάνει χώρα η επώδυνη και πάντοτε απαιτητική ερμηνευτική διαδικασία, η οποία έχει πάντοτε ως αφετηρία το έλλογο ανθρώπινο *υποκείμενο*, το οποίο επιδιώκει να «εξηγήσει» και να συλλάβει καθολικά την αλήθεια της πραγματικότητας.

Η θεολογία δεν θα μπορούσε να απουσιάζει από το ευρύ φάσμα της ερμηνευτικής διαδικασίας. Ανεξάρτητα από τις επί μέρους κατανοήσεις της, η θεολογία αφορά πρωτίστως στον περί Θεού λόγο (κατ' εξοχήν θεολογία), στον τρόπο ερμηνείας ολόκληρης της πραγματικότητας (δημιουργία, άνθρωπος, ιστορία) και τελικά στον τρόπο διατύπωσης και διαμεσολάβησης της αλήθειας αυτής στο εκάστοτε *ιστορικό* παρόν («μετάφραση» κατά Habermas). Αυτό συνεπάγεται πως η θεολογία οφείλει να αναζητά τον προσφορότερο *τρόπο* προσέγγισης και ερμηνείας της εν Χριστώ αλήθειας, όπως αυτή καταγράφεται και διαφυλάσσεται στην *αποστολική* και *εκκλησιαστική* παράδοση και βιώνεται προληπτικά ως (εσχατολογική) πρόγευση (στην Ευχαριστία), προκειμένου στη

συνέχεια να είναι σε θέση να καταστήσει και να κηρύξει το ευαγγελικό μήνυμα εξάπαντος *επίκαιρο*, αλλά πρωτίστως με *σωτηριολογική* πρόθεση για την εκάστοτε εποχή. Η θεολογία, επομένως, αποτελεί *ερμηνευτική* λειτουργία *par excellence*, στο μέτρο που αναζητά την κατάλληλη γλώσσα, τη διαμόρφωση των αναγκαίων προϋποθέσεων και τον προσδιορισμό των απαραίτων κριτηρίων τα οποία θα καταστήσουν πρόσφορη και «αποτελεσματική» την εκάστοτε συγκαιρινή *πρόσληψη* και *ενσάρκωση* του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού.

Παρ' όλη, ωστόσο, την προφανή σπουδαιότητα της ερμηνευτικής, αν ρίξει κάποιος μια προσεκτική ματιά στην ιστορία της ορθόδοξης θεολογίας, θα διαπιστώσει ότι αυτή κάποτε αντιμετωπίζει με επιφύλαξη, αν όχι με άρνηση τη δυναμικά εκλαμβανόμενη ερμηνευτική λειτουργία, καθιστάμενη έτσι συχνά μια ατελέσφορη φιλολογική ενασχόληση με κείμενα και μνημεία του παρελθόντος, μια στείρα «θεολογία της επανάληψης». Ωστόσο, ήδη από τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, με αφορμή κυρίως, το ευρύτερο θεολογικό πρόγραμμα του μεγάλου Ρώσου θεολόγου της διασποράς π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ («νεο-πατερική σύνθεση») για την ανανέωση της ορθόδοξης θεολογίας, αλλά και την ευρύτερη αναζωπύρωση των βιβλικών, πατερικών, λειτουργικών κ.λπ. σπουδών στη Δύση, η ορθόδοξη θεολογία σε επιμέρους εκφάνσεις της αρχίζει με δειλά βήματα (βλ. Α' Συνέδριο Ορθόδοξης Θεολογίας στην Αθήνα, το 1936) και όχι πάντοτε με τόλμη και συνέπεια, να ξαναπιάνει το νήμα της σχέσης της με την ερμηνευτική.

Ανέκαθεν, αλλά ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του παρελθόντος αιώνα, η αναζήτηση της κατάλληλης ερμηνευτικής μεθόδου φαίνεται ότι απασχολούσε τη χριστιανική θεολογία στο σύνολό της, γεγονός που επέδρασε αποφασιστικά και στον σχετικό ορθόδοξο προβληματισμό. Παράλληλα, οι ανακατατάξεις που συντελέστηκαν και συνεχίζουν να συντελούνται σε όλα τα επίπεδα του ανθρώπινου βίου (τεχνολογική εξέλιξη, έκρηξη του θρησκευτικού ριζοσπαστισμού, αμφισβήτηση της ύπαρξης μιας αλήθειας, κ.ο.κ.) φαίνεται ότι κατέστησαν επείγουσα τη συζήτηση για τη διαμόρφωση των κατάλληλων προϋποθέσεων αναφορικά με έναν σοβαρό και προσεκτικό ανα-στοχασμό, μεταξύ άλλων, πάνω στην ίδια τη *φύση*, τη *μεθοδολογία* και το χαρακτήρα της σύγχρονης ορθόδοξης θεολογίας, με ειδική μάλιστα αναφορά στον τρόπο θεώρησης, πρόσληψης και «μετάφρασης» του ίδιου του λόγου του Θεού. Στον αιώνα που διανύουμε η ορθόδοξη θεολογία, υπερβαίνοντας πλέον ποικίλες αγκυλώσεις του παρελθόντος, φαίνεται πως επιζητεί να σταθεί *ενώπιος ενωπίω* στο υποκείμενό της (τον ίδιο τον ένσαρκο Θεό - Λόγο) και στον περιβάλλοντα κόσμο, με αυτοκριτική διάθεση, έτσι ώστε να αξιολογήσει σε ποιο βαθμό είναι και παραμένει «χριστιανική» και όχι απλά *ορθόδοξη* (υπό έννοια στενά

πολιτισμική, ομολογιακή) θεολογία, επιδιώκοντας τελικά την εν Πνεύματι διαρκή ενσάρκωση του λόγου του Θεού.

Στην προοπτική αυτή αναδύεται η θεμελιώδης σημασία της επιλογής της κατάλληλης ερμηνευτικής διαδικασίας με στόχο την οικοδόμηση μιας επίκαιρης *ερμηνείας* του αποστολικού κηρύγματος. Είναι απαραίτητο η ορθόδοξη θεολογία, σε διαρκή διάλογο με την περιρρέουσα πνευματική και πολιτισμική πραγματικότητα και τις ποικίλες μεθόδους ερμηνείας, να εργάζεται συναντώμενη με το σύγχρονο άνθρωπο και τον πραγματικό κόσμο του, στην προσπάθειά της να δι-ερμηνεύσει, με τη χρήση της κατάλληλης γλώσσας (λ.χ. χρήση ιστορικο-κριτικής μεθόδου, φαινομενολογικής ή αναλυτικής γλώσσας) το *αποστολικό κήρυγμα*, προσφέροντας *σωτηριολογικό* νόημα στις *επίκαιρες* ζητήσεις του (μετα)νεωτερικού κόσμου. Δεν θα πρέπει, ωστόσο, σε καμιά περίπτωση να λησμονείται ότι η ορθόδοξη θεολογία, όπως και η Εκκλησία, δεν μπορεί παρά να κατανοείται ως ευρισκόμενη *καθ' οδόν*, αποφεύγοντας έτσι την εκάστοτε *αυτο-αναφορικότητα* και *κλειστότητα* της, την *αυτάρκεια* ενός τεχνικού θεολογικού λόγου και τον *αυτοεγκλωβισμό* της σε προ-νεωτερικά πολιτισμικά και φιλοσοφικά σχήματα, στον *αντίποδα* του πατερικού *ήθους*. Παραθεωρώντας αυτό το πλαίσιο κάθε απόπειρα ερμηνείας αντιτίθεται τόσο προς την ίδια την εν Πνεύματι *σωτηριολογική* προοπτική του λόγου του Θεού, όσο και προς τις επίκαιρες *υπαρξιακές* ανάγκες του ανθρώπου.

Στο πνεύμα αυτό η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, συνεχίζοντας την παράδοση κριτικού αναστοχασμού επίκαιρων θεμάτων θεολογικού προγραμματισμού, προγραμματίζει για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2016 - 2017 σειρά εκδηλώσεων, διαλέξεων, βιβλιοπαρουσιάσεων, ημερίδων και συνεδρίων σε συνεργασία με άλλους ορθόδοξους ή διαχριστιανικούς φορείς, ινστιτούτα και θεολογικές σχολές.

Α. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

1. Η Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης: Το όραμα για την επόμενη ημέρα

Σάββατο 11 Μαρτίου 2017, Συνεδριακό FORUM (Δεληγιώργη 9, Βόλος), 7.00 μ.μ.

Ομιλητής: Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης κ. Ελπιδοφόρος (Λαμπρυνιάδης), Ηγούμενος Ι. Μονής Αγίας Τριάδος και Σχολάρχης της Ιεράς Θεολογικής Σχολής Χάλκης, Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

2. Διάλογοι Θεολογίας και Ψυχολογίας

1^η συνάντηση: Γάμος ή έρωτας; Γάμος και έρωτας!

Δευτέρα 20 Μαρτίου 2017, Συνεδριακό FORUM (Δεληγιώργη 9, Βόλος), 7.00 μ.μ.

Ομιλητές:

Ιάκωβος Μαρτίδης, Ψυχίατρος, ψυχοθεραπευτής, συγγραφέας

π. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος (π. Λίβυος), εφημέριος Ι. Ν. Αγίας Ειρήνης Πύργου, συγγραφέας

2^η συνάντηση: Διαζύγιο και οι οικογένειες μετά

Δευτέρα 27 Μαρτίου 2017, Συνεδριακό FORUM (Δεληγιώργη 9, Βόλος), 7.00 μ.μ.

Ομιλητές:

Χάρις Κατάκη, Δρ. Ψυχολογίας, Ψυχοθεραπεύτρια, Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Εργαστηρίου Διερεύνησης Ανθρωπίνων Σχέσεων

π. Αντώνιος Καλλιγέρης, Master Θεολογίας, Διευθυντής του Γραφείου Ποιμαντικής Γάμου και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

3. Βιβλιοπαρουσιάσεις

Α. Παρουσίαση της έκδοσης: «Κατακαημένη Σκόπελε...» Επιτόπιες ηχογραφήσεις του Μάρκου Φ. Δραγούμη (1967) από τη Σκόπελο, για λογαριασμό του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλπας Μερλιέ

Κυριακή 2 Απριλίου 2017, Δημοτικό Ωδείο Βόλου, 11:30 π.μ.

Κεντρική ομιλία: Χάρης Σαρρής, Εθνομουσικολόγος, Καθηγητής του Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου

Παρεμβάσεις από τους επιμελητές της έκδοσης, Μάρκο Φ. Δραγούμη, Κωστή Δρυγιανάκη και Χρήστο Γ.Καλαντζή, και από απογόνους των ανθολογούμενων λαϊκών τραγουδιστών της Σκοπέλου. Μουσικοχορευτικό δρώμενο από μέλη της χορευτικής ομάδας του Λυκείου των Ελληνίδων Βόλου

Η εκδήλωση διοργανώνεται από τον Τομέα Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου και πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Λύκειο των Ελληνίδων Βόλου

B. Παρουσίαση του συλλογικού τόμου *The Dialogue between the Eastern Orthodox and the Oriental Orthodox Churches*, επιμ. Christine Chaillot, Volos Academy Publications, Volos, 2016.

Παρασκευή 12 Μαΐου 2017, 12.15 μ., Αίθουσα Συνεδριάσεων Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Στη στρόγγυλη τράπεζα συμμετέχουν:

Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης κ. Ελπιδοφόρος (Λαμπρυνιάδης), Ηγούμενος Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος και Σχολάρχης της Ιεράς Θεολογικής Σχολής Χάλκης, **Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ**

Στυλιανός Τσομπανίδης, **Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ**

Christine Chaillot, Επιμελήτρια του τόμου

Την εκδήλωση συντονίζει ο **Παντελής Καλαϊτζίδης**, Δρ. Θ., Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Η εκδήλωση πραγματοποιείται στο πλαίσιο των μαθημάτων «Οικουμενική Κίνηση» και «Διαθρησκευτικός Διάλογος» και εντάσσεται στην «Εβδομάδα Θεολογικού Λόγου και Τέχνης» του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ

Η παρουσίαση του ίδιου συλλογικού τόμου θα γίνει και το **Σάββατο 13 Μαΐου, 2017**, στο Ξενοδοχείο Park στο Βόλο, στο πλαίσιο του Συνεδρίου Ορθόδοξης Ερμηνευτικής της Καινής Διαθήκης, καθώς και στην Αθήνα σε ημερομηνία και τόπο που θα ανακοινωθούν

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. την ιστοσελίδα της Ακαδημίας www.acadimia.org

Γ. Παρουσίαση του τόμου, Πρόσωπο, Ευχαριστία και Βασιλεία του Θεού σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική. Σύναξις Ευχαριστίας προς τιμήν του Μητροπολίτη Περγάμου Ιωάννη Δ. Ζηζιούλα, επιμ. **Παντελής Καλαϊτζίδης – Νικόλαος Ασπρούλης**, **Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος 2016**

Παρασκευή 12 Μαΐου 2017, Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης, 7.30 μ.μ.

Στη στρόγγυλη τράπεζα συμμετέχουν:

π. Ιωάννης Χρυσαιγής, Δρ. Θεολογίας, Αρχιδιάκονος του Οικουμενικού Πατριαρχείου **Παναγιώτης Υφαντής**, **Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ**

Πέτρος Παπασαραντόπουλος, Εκδότης, Συγγραφέας

Την εκδήλωση συντονίζει ο **Παντελής Καλαϊτζίδης**, Δρ. Θ., Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Η εκδήλωση διοργανώνεται σε συνεργασία με τις εκδόσεις Εν Πλώ.

4. Φωνές της Λειτουργίας: Φύλο και επιτέλεση (performance) στην λατρευτική πρακτική της πρώιμης βυζαντινής Εκκλησίας

Διάλεξη

1^η Διάλεξη: Βόλος, Τετάρτη 3 Μαΐου 2017, Συνεδριακό Κέντρο FORUM (Δεληγιώργη 9, Βόλος), 7.00 μ.μ.

2^η Διάλεξη: Θεσσαλονίκη, Πέμπτη 4 Μαΐου 2017, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, 7.00 μ.μ.

Η εκδήλωση διοργανώνεται σε συνεργασία με τον Τομέα Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ, την Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Βλατάδων και το Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, και με την ευγενική χορηγία του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού

3^η Διάλεξη: Αθήνα, Δευτέρα 8 Μαΐου 2017, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Αμφιθέατρο Λεωνίδα Ζέρβας, Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 48), 7.00 μ.μ.

Η εκδήλωση διοργανώνεται σε συνεργασία με το Πρόγραμμα «Προφορικότητα και Επιτέλεση στο Βυζάντιο» του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

Ομιλήτρια: Susan Ashbrook Harvey, Καθηγήτρια Θρησκευτικών Επιστημών και Ιστορίας Πανεπιστημίου Brown, ΗΠΑ

Οι διαλέξεις της Καθηγήτριας Susan Ashbrook Harvey σε Βόλο, Θεσσαλονίκη και Αθήνα θα δοθούν στην αγγλική γλώσσα με ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά και η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό

Με την ευγενική χορηγία του Ορθοδόξου Ιδρύματος Virginia H. Farah Foundation

5. Ο Χριστιανισμός στην κοσμική εποχή της Δύσης

Διάλεξη

Ομιλητής: Charles Taylor, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου McGill (Καναδάς)

Αθήνα, 31 Μαΐου 2017, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 7.00 μ.μ.

*Η εκδήλωση διοργανώνεται σε συνεργασία με το **Megaron Plus***

Η διάλεξη του **Charles Taylor** θα δοθεί στην αγγλική γλώσσα με ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. την ιστοσελίδα της Ακαδημίας www.acadimia.org

Περίοδος Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2016

1. «Αγαπώντας τον εχθρό μου»: Σκέψεις πάνω στην πιο δύσκολη εντολή

10 Οκτωβρίου, 2016, «Σπίτι της Κύπρου», Αθήνα

Συζήτηση στρόγγυλης τράπεζας με αφορμή την έκδοση στα ελληνικά του ομώνυμου βιβλίου του **Jim Forest**, με πρόλογο π. **Βασιλείου Θερμού**, και σε **μτφρ. Θάνου Κιοσόγλου**, εκδ. Πορφύρα, Αθήνα 2016

Στη στρόγγυλη τράπεζα συμμετείχαν:

π. **Βασίλειος Θερμός**, Δρ. Θ., Παιδοψυχίατρος, Επίκ. Καθηγητής Ανωτ. Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών

Παντελής Καλαϊτζίδης, Δρ. Θ., Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, Ερευνητικός Εταίρος του Catholic University of Leuven

Jim Forest, Συγγραφέας, πρώην Γεν. Γραμματέας της Orthodox Peace Fellowship

Την εκδήλωση συντόνισε η Μαρία Κοκκίνου, εκδότης της «Πορφύρας»

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τις εκδόσεις «Πορφύρα» σε συνεργασία με την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου.

Περίοδος Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2017

1. Παρουσίαση της σειράς θεολογικών έργων «Εν Διαλόγω» και του εν γένει εκδοτικού προγράμματος της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου και της «Εκδοτικής Δημητριάδος»

Ο τόπος και ο χρόνος πραγματοποίησης της εκδήλωσης θα ανακοινωθούν προσεχώς. Πληροφορίες: www.acadimia.org

2. Παρουσίαση στην Αθήνα του τόμου, *Πρόσωπο, Ευχαριστία και Βασιλεία του Θεού σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική*. Σύναξις Ευχαριστίας προς τιμήν του Μητροπολίτη Περγάμου Ιωάννη Δ. Ζηζιούλα, επιμ. Παντελής Καλαϊτζίδης - Νικόλαος Ασπρούλης, Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος 2016

Ο τόπος και ο χρόνος πραγματοποίησης της εκδήλωσης θα ανακοινωθούν προσεχώς. Πληροφορίες: www.acadimia.org

B. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Ορθόδοξη Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης: Ιστορία, θεωρία, προοπτικές Διεθνές Συνέδριο

11 - 13 Μαΐου 2017, Ξενοδοχείο Park (Δεληγιώργη 1 - Πολυμέρη), Βόλος
Εναρξη: 11 Μαΐου, 2017, 5.30 μ.μ.

Ομιλητές:

Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Κοσμήτωρ και Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Η Παλαιά Διαθήκη στην Καινή Διαθήκη: μία ορθόδοξη ερμηνευτική θεώρηση

Κυριακούλα Παπαδημητρίου, Αν. Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Διακειμενικότητα: δυνατότητες και όρια

John Fotopoulos, Saint Mary's College, Notre Dame, Indiana, ΗΠΑ

Πατερική ερμηνεία της Καινής Διαθήκης κι η σχέση της με τη σύγχρονη Ορθόδοξη ερμηνευτική

Cosmin Pricop, Επικ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου (Ρουμανία)

Ιστορία της θεωρίας της πρόσληψης της Καινής Διαθήκης και εφαρμογή της στη σύγχρονη Ορθόδοξη ερμηνευτική

Μόσχος Γκουτζιούδης, Επικ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης κι η ιστορικοκριτική μέθοδος

Χαράλαμπος Ατματζίδης, Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Συγχρονικές και μεταμοντέρνες προσεγγίσεις της Καινής Διαθήκης εξ απόψεως Ορθόδοξης Ερμηνευτικής

Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Η χειρόγραφη παράδοση της Καινής Διαθήκης κι η σημασία της για την Ορθόδοξη ερμηνευτική

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, Επικ. Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ, Συνδιευθύντρια Τομέα Κριτικής του Κειμένου της Καινής Διαθήκης Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Ο Κανόνας της Καινής Διαθήκης κι η απόκρυφη γραμματεία εξ απόψεως της Ορθόδοξης ερμηνευτικής

1^ο Σεμινάριο

Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης, σπουδές φύλου και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις: το παράδειγμα του Α' Κορ 11

Jorunn Økland, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Όσλο / Διευθύντρια Νορβηγικού Ινστιτούτου Αθηνών

Bru Wallace, Christian Brothers University, Memphis (ΗΠΑ)

Lauri Thurén, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ανατολικής Φινλανδίας (Joensuu)

1^η Στρογγυλή τράπεζα

Η Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης κι οι ερμηνευτικές άλλων εκκλησιαστικών παραδόσεων

John Fotopoulos, Saint Mary's College, Notre Dame, Indiana, ΗΠΑ

Reimund Bieringer, Καθηγητής της Σχολής Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών του Καθολικού Πανεπιστημίου του Leuven (Βέλγιο)

Jeff Baldwin, Διευθυντής και Καθηγητής Βιβλικού Κολλεγίου Αθηνών

2^ο Σεμινάριο

Η Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης σε διάλογο με τη συστηματική θεολογία, την ποιμαντική και την ιεραποστολική

Αθανάσιος Δεσπότης, Δρ. Θ., Υφηγητής Πανεπιστημίου Βόννης

Θανάσης Παπαθανασίου, Δρ. Θ., Διδάσκων στο ΕΑΠ, Αρχισυντάκτης περιοδικού Σύναξη

Νικόλαος Ασπρούλης, Δρ. Θ., Αναπληρωτής Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Predrag Dragutinovic, Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Βελιγραδίου (Σερβία)

Η Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης στην Ανατολική Ευρώπη: προϋποθέσεις και προοπτική

Reimund Bieringer, Καθηγητής της Σχολής Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών του Καθολικού Πανεπιστημίου του Leuven (Βέλγιο)

Η ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης στον Τρίτο Κόσμο: η πρόκληση ενός αναδυόμενου νέου παραδείγματος

Πέτρος Βασιλειάδης, Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Λατρεία και το κείμενο της Καινής Διαθήκης: το παράδειγμα της ευχαριστιακής ερμηνείας

Simon Crisp, Συντονιστής επιστημονικών εκδόσεων και ποιοτικών όρων μεταφράσεων Ηνωμένων Βιβλικών Εταιρειών (Swindon), Συνεργάτης εκπαίδευσης, Nida Institute (Νέα Υόρκη, ΗΠΑ)

Καινή Διαθήκη και μετάφραση στη σύγχρονη Ορθόδοξη ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης

2^η Στρογγυλή Τράπεζα

Ορθόδοξη Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης: παρελθόν, παρόν και μέλλον

Βασίλειος Τζέρπος, Δρ. Θ., ΕΚΠΑ

Αθανάσιος Αντωνόπουλος, Λέκτορας Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ

Χρήστος Καρακόλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ, Συνδιευθυντής Τομέα Κριτικής του Κειμένου της Καινής Διαθήκης της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, μέλος της Εκδοτικής Επιτροπής των κριτικών εκδόσεων της Κ. Δ. «Novum Testamentum Graece» και «Greek New Testament»

Το Συνέδριο διοργανώνεται από τον Τομέα Κριτικής του Κειμένου της Καινής Διαθήκης της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, με την ευγενική χορηγία της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Γερμανίας (EKD).

Περίοδος Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2016

1. Διεθνές Συνέδριο με θέμα: Πολιτική, οικονομία, θρησκεία, τέχνη: Συμβολή στο διάλογο Ελλάδας -Γερμανίας

27 - 28 Σεπτεμβρίου 2016, Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, Μελισσάτικα, Βόλος

Θέματα και Ομιλητές:

Η πρόσφυγική κρίση και οι προκλήσεις της για τις Εκκλησίες και τις ευρωπαϊκές κοινωνίες

Πρελάτος **Bernhard Piendl**, Διευθυντής της *Caritas* Βαυαρίας

Αιδ. **Μελέτης Μελετιάδης**, Πάστορας Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Βόλου

Στερεότυπα ένθεν κακείθεν

Κώστας Κουτσουρέλης, Συγγραφέας, Διευθυντής της επιθεώρησης *Νέο Πλανόδιον*

Bernhard Remmers, Διευθυντής της Σχολής Δημοσιογράφων της Καθολικής Εκκλησίας της Γερμανίας

Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της (στρόγγυλη τράπεζα)

Franz-Christoph Zeitler, Καθηγητής, πρώην Αντιπρόεδρος Bundesbank και πρώην Γενικός Γραμματέας Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών Γερμανίας

Αλέκος Παπαδόπουλος, πρώην Υπουργός Οικονομικών, Εσωτερικών και Υγείας της Ελλάδος

Ελλάδα και Βαυαρία: Διάλογος στην Τέχνη

Μάνος Στεφανίδης, Καθηγητής ΕΚΠΑ

Thomas Raff, Καθηγητής Πανεπιστημίου Augsburg

Θρησκεία και Εκκλησία σε Ελλάδα και Βαυαρία

Michael Ebertz, Καθηγητής Καθολικής Σχολής Freiburg

Βασίλειος Μακρίδης, Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου της Ερφούρτης

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου έλαβε χώρα εκδήλωση προς τιμήν του εκ Πηλίου καταγομένου, Πρωτοπρεσβυτέρου του Οικουμενικού Θρόνου π. **Απόστολου Μαλαμούση**, ο οποίος βραβεύτηκε από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιο για τη στήριξη του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας στη Γερμανία, καθώς και για τη γνήσια και οικουμενικά ανοικτή μαρτυρία της Ορθοδοξίας με επίκεντρο τη Βαυαρική πρωτεύουσα. Ο έπαινος της τιμητικής εκδήλωσης εκφωνήθηκε από τον **Αθανάσιο Βλέτση**, Καθηγητή του Τμήματος Ορθόδοξης Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου (Γερμανία)

Το συνέδριο διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Καθολική Ακαδημία της Βαυαρίας

Περίοδος Σεπτέμβριος- Δεκέμβριος 2017

1. Ορθοδοξία και διαθρησκειακός διάλογος στην εποχή της εκκοσμίκευσης

Διεθνές Συνέδριο

15-16 Σεπτεμβρίου 2017

Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, Μελισσάτικα, Βόλος

Ομιλητές:

π. **Andrew Louth**, Ομ. Καθηγητής Πατερικών και Βυζαντινών Σπουδών Πανεπιστημίου Durham (Ηνωμένο Βασίλειο), Επίτιμος Συνεργάτης Θεολογικής Σχολής Vrije Universiteit (Άμστερνταμ, Ολλανδία)

π. **Εμμανουήλ Κλάψης**, Καθηγητής Ελληνορθόδοξης Θεολογικής Σχολής Τιμίου Σταυρού (Βοστώνη, ΗΠΑ)

Πέτρος Βασιλειάδης, Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Paul Ladouceur, Καθηγητής Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής, Trinity College, Πανεπιστήμιο του Τορόντο (Καναδάς)

Brandon Gallaher, Λέκτορας Συστηματικής και Συγκριτικής Θεολογίας Πανεπιστημίου Exeter (Ηνωμένο Βασίλειο)

Αθανάσιος Ν. Παπαθανασίου, Δρ. Θ., Διδάσκων στο ΕΑΠ, Αρχισυντάκτης περιοδικού Σύναξη

Αγγελική Ζιάκα, Αν. Καθηγήτρια Θρησκευολογίας Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Παντελής Καλαϊτζίδης, Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, Διδάσκων στο ΕΑΠ, Ερευνητικός Εταίρος του Catholic University of Leuven

Julia Konstantinovskiy, Διδάσκουσα Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Οξφόρδης

π. **Tikhon Vasilyev**, Υποψ. Διδάκτωρ, Wolfson College Πανεπιστημίου Οξφόρδης

Νικόλαος Ασπρούλης, Δρ. Θ., Αν. Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Περισσότερες λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν στην επίσημη ιστοσελίδα της Ακαδημίας www.acadimia.org

Το συνέδριο διοργανώνεται από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου σε συνεργασία με το Τμήμα Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Exeter (Ηνωμένο Βασίλειο)

2. Ποιο είναι το μέλλον της Ευρώπης;

Προπαρασκευαστική Συνάντηση ενόψει της Γενικής Συνέλευσης του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών

Βόλος, 4-6 Οκτωβρίου 2017

Η Συνάντηση οργανώνεται σε συνεργασία με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος και την Ευαγγελική Εκκλησία Βόλου

3. Τι έχει να προσφέρει η θεολογία στις θετικές επιστήμες; Βόλος, Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, 25 Νοεμβρίου 2017

Συνέδριο που διοργανώνεται από κοινού με το πρόγραμμα «Επιστήμη και Ορθοδοξία ανά τον κόσμο» του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

Το συνέδριο πραγματοποιείται με την ευγενική χορηγία του Templeton Foundation

Περισσότερες λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν στην επίσημη ιστοσελίδα της Ακαδημίας www.acadimia.org

4. Συνέδριο για την προσφυγική κρίση κατά μήκος της βαλκανικής οδού

Όπως είναι γνωστό, η ευρωπαϊκή προσφυγική κρίση ξεκίνησε το 2015, όταν ένας σημαντικός αριθμός προσφύγων αναγκάστηκε λόγω του πολέμου να εγκαταλείψει τις περιοχές της Μέσης Ανατολής, με σκοπό, μέσω κυρίως της Ελλάδος, να αναζητήσει ένα καλύτερο και ειρηνικό αύριο στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη. Με το συνέδριο αυτό επιδιώκεται να εξεταστούν οι θεολογικές και ηθικές παράμετροι της κρίσης και ο ρόλος των μεγάλων θρησκευτικών παραδόσεων στην αντιμετώπιση και την ανάλυση της ανθρωπιστικής αυτής κρίσης.

Οι ακριβείς ημερομηνίες και το πρόγραμμα θα ανακοινωθούν στο προσεχές διάστημα στην www.acadimia.org

5. Διεθνές Διαθρησκευτικό Συνέδριο για το χρέος

Με δεδομένο τον ενεργό ρόλο των θρησκειών σε κοινωνικά και ηθικά ζητήματα, το συνέδριο θα επικεντρωθεί στο ρόλο που οι θρησκείες μπορούν να διαδραματίσουν στην ανάδειξη αφενός των ηθικών διαστάσεων της κρίσης χρέους και της υπερχρέωσης και αφετέρου στις προσπάθειες για κοινωνική δικαιοσύνη, δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος και των φυσικών πόρων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και στο αίτημα της υπέρβασης της κερδοσκοπικής πρακτικής του δανεισμού με υψηλό τόκο και εντέλει της απομείωσης του χρέους

Το συνέδριο οργανώνεται από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών σε συνεργασία με φορείς διαχριστιανικού και διαθρησκευτικού διαλόγου, καθώς και με δίκτυα διευρωπαϊκής συνεργασίας.

Οι ακριβείς ημερομηνίες και το πρόγραμμα θα ανακοινωθούν στο προσεχές διάστημα στην www.acadimia.org

6. Διεθνές Συνέδριο για το θεσμό των Διακονισσών στην Ανατολική και Δυτική χριστιανική παράδοση Leuven (Βέλγιο), Φθινόπωρο 2017

Το συνέδριο διοργανώνεται σε συνεργασία με το Καθολικό Πανεπιστήμιο του Leuven.

Γ' ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1. Η θέση του λαϊκού στοιχείου στον αρχαίο Συριακό Χριστιανισμό

Αθήνα, Σάββατο 6 Μαΐου, 2017

Κύριος Εισηγητής: **Susan Ashbrook Harvey**, Καθηγήτρια Θρησκευτικών Επιστημών και Ιστορίας Πανεπιστημίου Brown, ΗΠΑ

Στη στρογγυλή τράπεζα συμμετέχουν:

Νίκη Τσιρώνη, Δρ. Ιστορίας, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών
Νίκος Κουρεμένος, Διδάκτωρ Κοπτικών Σπουδών, Μεταδιδακτορικός Εταίρος Hebrew University of Jerusalem, Επιστημονικός συνεργάτης Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών

Για τη συμμετοχή στο Σεμινάριο απαιτείται προηγούμενη συνεννόηση με τη Γραμματεία της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών και αποστολή βιογραφικού σημειώματος, τηλ. 24210-93553, 93573, www.acadmia.org, e-mail: info@acadimia.org

Το Σεμινάριο διοργανώνεται σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ιστορικών Σπουδών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, με την ευγενική χορηγία του Ορθόδοξου Ιδρύματος Virginia H. Farah Foundation

2. Μήπως ο χριστιανικός τρόπος κατανόησης του προσώπου του Θεού είναι ιδιαίτερα ανθρωπομορφικός; Μια Ορθόδοξη συμβολή

Διεθνές πρόγραμμα αναλυτικής φιλοσοφίας και θεολογίας το οποίο διοργανώνεται σε συνεργασία και με την ευγενική χορηγία του Ινστιτούτου Χριστιανικής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Innsbruck (Αυστρία - Institut für Christliche Philosophie Universität Innsbruck), με διάρκεια από τον Οκτώβριο του 2016 μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Το πρόγραμμα εντάσσεται στο ευρύτερο ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο: «Έννοιες περί Θεού» (Concepts of God) του ίδιου Ινστιτούτου.

Θέματα & Ομιλητές:

22 Οκτωβρίου, 2016: Νικόλαος Ασπρούλης, Διδάκτωρ Θεολογίας, Αναπληρωτής Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Προσωπική αιτιότητα στην αγία Τριάδα: Μία λύση στο 'λογικό πρόβλημα της Τριάδας';

- 5 Νοεμβρίου, 2016: Richard Swinburne**, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Οξφόρδης
– Σχολιαστής: **Μιχάλης Φιλίππου**, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας
Η κοινωνική θεωρία της αγίας Τριάδας
- 10 Δεκεμβρίου, 2016: Μιχάλης Φιλίππου**, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας
Το τριαδικό δόγμα και η μεταφυσική της υλικής συγκρότησης
- 11 Φεβρουαρίου, 2017: π. Δημήτριος Μπαθρέλλος**, Διδάκτωρ Θεολογίας, Σύμβουλος Καθηγητής ΕΑΠ, Επισκέπτης Καθηγητής Institute for Orthodox Christian Studies (Cambridge) (Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο)
Η Θεολογία του Ενυπόστατου, η Υπέρβαση των Αμφισημιών της Χαλκηδόνας, και ο “επαναπροσδιορισμός” του όρου “Υπόσταση” – Σχολιαστής: **Διονύσιος Σκλήρης**, Διδάκτωρ Βυζαντινής Φιλοσοφίας
- 11 Μαρτίου 2017: William Hasker**, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Huntington, (Η.Π.Α.)
Μία σύνθετη Ενσάρκωση
- 22 Απριλίου 2017: Στέλιος Βιρβιδάκης**, Καθηγητής Σχολής Θετικών Επιστημών, Πανεπιστημίου Αθηνών
Πρόσωπο, αθανασία και ανάσταση – Σχολιαστής: **Χαράλαμπος Βέντης**, Εκλεγμένος Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
- 27 Μαΐου 2017: Terrence Cuneo**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Vermont, (Η.Π.Α.)
Αναλυτική φιλοσοφία και Ανατολική θεολογία
- 24 Ιουνίου 2017: Εξωτερικός Ομιλητής I: Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας** (Ακαδημαϊκός)
Η σχέση ανάμεσα στην αναλυτική φιλοσοφία και την Ορθοδοξία. Είναι αιτιολογημένη ή πρόκειται για ωμή βλασφημία; Μία θεολογική άποψη
- Ιούλιος 2017: Σεμινάριο** και με τη συμμετοχή νέων (υποψήφιοι Διδάκτορες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές) μελετητών οι οποίοι ασχολούνται με την αναλυτική φιλοσοφία και την θεολογία.
- 23 Σεπτεμβρίου 2017: Bryan Leftow**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Οξφόρδης
Τριαδική Θεολογία – Σχολιαστής: **Μιχάλης Φιλίππου**, Δρ. Φιλοσοφίας
- 21 Οκτωβρίου 2017: Βύρων Καλδής**, Καθηγητής Φιλοσοφίας ΕΜΠ
Ανθρωπολογία (εκκρεμεί ο τελικός τίτλος)
- 16 Δεκεμβρίου 2017: π. Ισίδωρος Κάτσος**, Υποψήφιος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Cambridge (Ηνωμένο Βασίλειο) – Σχολιαστής: **π. Αλέξανδρος Χουλιάρας**, υπ. Διδάκτωρ Θεολογίας, Vrije Universiteit, (Ολλανδία)
Τι σημαίνει να είσαι «άνθρωπος» και πως αυτό διατυπώνεται; Το αίνιγμα της κατ’ εικόνα Θεού παράδοσης των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας.

20 Ιανουαρίου 2018: Εξωτερικός Ομιλητής 2: **John Cottingham**, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Reading, Η.Π.Α. – Σχολιαστής: **Μιχάλης Πάγκαλος**, Δρ. Φιλοσοφίας

Η σχέση ανάμεσα στην αναλυτική φιλοσοφία και την Ορθοδοξία. Είναι αιτιολογημένη ή πρόκειται για ωμή βλασφημία; Μία φιλοσοφική άποψη.

Φεβρουάριος 2018: Καταληκτικό **σεμινάριο** στο οποίο θα γίνει μια σφαιρική αποτίμηση του προγράμματος με την συμμετοχή μελών του Cluster Group, καθώς και ερευνητών οι οποίοι ενδιαφέρονται για θέματα αναλυτικής φιλοσοφίας και θεολογίας.

Η γλώσσα του προγράμματος είναι η αγγλική (και η ελληνική στις συναντήσεις με μόνο Έλληνες ομιλητές).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους άξονες του προγράμματος, τους ομιλητές των επιμέρους συναντήσεων και τις ημέρες των συναντήσεων, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επισκεφτεί την επίσημη ιστοσελίδα του προγράμματος:

<http://www.volos-analytictheology2016.org/>

Για τη συμμετοχή στις συναντήσεις του προγράμματος απαιτείται έγκαιρη εγγραφή, μέχρι μια βδομάδα πριν από κάθε συνάντηση (η εγγραφή είναι δωρεάν και γίνεται με την αποστολή σύντομου βιογραφικού σημειώματος και στοιχείων επικοινωνίας) και προηγούμενη συνεννόηση με την Γραμματεία της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών (κα Βαλίλα Γιαννουτάκη giannoutaki@acadimia.org ή info@acadimia.org) και τον υπεύθυνο του Προγράμματος εκ μέρους της Ακαδημίας, Δρ. Νικόλαο Ασπρούλη (asprou@acadimia.org).

Οι θέσεις είναι περιορισμένες, γι' αυτό θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Όσοι εγγραφούν στο πρόγραμμα θα ενημερώνονται εγκαίρως για τον τόπο και τον χρόνο των συναντήσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος θα δοθεί σχετική βεβαίωση παρακολούθησης.

3. Ερευνητικό σεμινάριο 2016-2017

Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, με την ευθύνη των π. Δημητρίου Μπαθρέλλου, Δρ. Θ. και Διδάσκοντα στο ΕΑΠ και Χρήστου Καρακόλη, Αν. Καθηγητή Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ, και σε συνεργασία με τις εκδόσεις Εν Πλω, οργανώνει μηνιαίο ερευνητικό θεολογικό σεμινάριο. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να δώσει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να παρουσιάσουν πτυχές της έρευνάς τους πριν από την οριστική της δημοσίευση, με σκοπό την ανατροφοδότηση και την περαιτέρω έμπνευση από τη συζήτηση καθώς και από τον θεολογικό διάλογο που θα αναπτυχθεί.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε διδάκτορες, ερευνητές και πανεπιστημιακούς καθηγητές.

Θέματα & Ομιλητές:

A. Δευτέρα 14 Νοεμβρίου 2016

Χρήστος Καρακόλης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ, Συνδιευθυντής Τομέα Κριτικής του Κειμένου της Καινής Διαθήκης της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Η «μήτηρ του Ιησού» στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο: Αφηγηματική λειτουργία και θεολογική σημασία

B. Δευτέρα 13 Φεβρουαρίου 2017

Διονύσιος Σκλήρης, Διδάκτωρ Βυζαντινής Φιλολογίας

Από την κυριαρχία στην απάθεια: Υπερβαίνοντας τον φαύλο κύκλο της διαλεκτικής κυριάρχου και κυριαρχουμένου σύμφωνα με τη σκέψη του αγίου Μαξίμου του Ομολογητού

Γ. Δευτέρα 22 Μαΐου 2017

Νικόλαος Ασπρούλης, Δρ. Θ., Αναπληρωτής Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Creatio ex nihilo και creatio ex amore: Ο Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας και ο π. Σέργιος Μπουλγάκοφ σε διάλογο για τη θεολογική μεθοδολογία

Δ. Δευτέρα 12 Ιουνίου 2017

π. Θεόδωρος Κοντίδης, Διευθυντής περιοδικού *Ανοιχτοί Ορίζοντες*

Η διάκριση των πνευμάτων στην παράδοση των Ιησουιτών, με αναφορά στις Πνευματικές Ασκήσεις του Αγίου Ιγνατίου και στην διαμάχη Ιησουιτών - Γιανσενιστών

Για τη συμμετοχή στις συναντήσεις του σεμιναρίου απαιτείται προηγούμενη συνεννόηση με τους υπευθύνους του Προγράμματος, Αν. Καθηγητή Χρήστο Καρακόλη και π. Δημήτριο Μπαθρέλλο και τη Γραμματεία της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών (κα Βαλίλα Γιαννουτάκη giannoutaki@acadimia.org ή info@acadimia.org).

4. Σεμινάρια στο πλαίσιο του Ιδρυτικού Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Θρησκευτικών Επιστημών (European Academy of Religion)

Μπολόνια, Ιταλία 18- 21 Ιουνίου 2017

A. Η Πανορθόδοξη Σύνοδος της Κρήτης (Ιούνιος, 2016) και ο δυτικός Χριστιανισμός - Στρόγγυλη τράπεζα

Δευτέρα 19 Ιουνίου 2017, 8.30-10.00 π.μ. Αίθουσα 2, Palazzo Isolani, P.zza S., Stefano

Συμμετέχοντες:

Brandon Gallaher, Λέκτορας Συστηματικής και Συγκριτικής Θεολογίας, Τμήματος Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών Πανεπιστημίου του Exeter, Ηνωμένο Βασίλειο
Παντελής Καλαϊτζίδης, Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών, Διδάσκων στο ΕΑΠ

Peter De Mey, Καθηγητής Συστηματικής Θεολογίας Καθολικού Πανεπιστημίου Leuven, Βέλγιο

π. Cyril Hovorun, Ερευνητικός Εταίρος Πανεπιστημίου Loyola Marymount, ΗΠΑ

Svet Ribolov, Αναπληρωτής Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Σόφιας, Βουλγαρία

Η στρόγγυλη τράπεζα διοργανώνεται σε συνεργασία με το Τμήμα Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών Πανεπιστημίου του Exeter

B. Η καθολική Ressourcement και η ορθόδοξη «νεο-πατερική» κίνηση σε διάλογο: Πρόσωπα, Θέματα και η οικουμενική σημασία τους

Τρίτη 20 Ιουνίου 2017, 8.30-10.00 π.μ. Αίθουσα 2, Palazzo Isolani, P.zza S., Stefano

Συμμετέχοντες:

Viorel Coman, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Καθολικού Πανεπιστημίου Leuven, Βέλγιο

Brandon Gallaher, Λέκτορας Συστηματικής και Συγκριτικής Θεολογίας Τμήματος Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών Πανεπιστημίου Exeter, Ηνωμένο Βασίλειο

Νικόλαος Ασπρούλης, Διδάκτωρ Θεολογίας, Αναπληρωτής Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Carlotta Giametta, Υποψήφια Διδάκτωρ Οικουμενικών Σπουδών, Fondazione per le Scienze religiose «Giovanni XXIII», Ιταλία

Γιώργος Βλαντής, Διευθυντής του Συμβουλίου Χριστιανικών Εκκλησιών της Βαυαρίας και Επιστημονικός Συνεργάτης Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Η στρόγγυλη τράπεζα διοργανώνεται σε συνεργασία με το Καθολικό Πανεπιστήμιο του Leuven, το Τμήμα Θεολογίας και Θρησκευτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Exeter και την Fondazione per le Scienze religiose «Giovanni XXIII»

Γ. Κατασκευάζοντας Ταυτότητες στον Αρχαίο Ανατολικό Χριστιανισμό: Κόπτες, Συρο-ιακωβίτες και Αρμένιοι κατά τον Πρώιμο Μεσαίωνα

Δευτέρα 19 Ιουνίου 2017, 1.30-3.00 μ.μ., Αίθουσα 3, Palazzo Isolani, P.zza S., Stefano

Συμμετέχοντες:

Νίκος Κουρεμένος, Δρ. Κοπτικών Σπουδών, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Hebrew University of Jerusalem, Επιστημονικός Συνεργάτης Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Bishara Ebeid, Δρ. Ανατολικών Εκκλησιαστικών Επιστημών, Διδάσκων στο Ποντιφικό Ινστιτούτο Ανατολικών Σπουδών

Κωνσταντίνος Ταρκιτάκογλου, Δρ. Βυζαντινής Ιστορίας

Η στρόγγυλη τράπεζα διοργανώνεται από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου

5. Ιμπαντισμός: Κατανοώντας τη διαφορετικότητα στο Ισλάμ

Διεθνές θερινό πανεπιστήμιο (summer school), το οποίο θα εξετάσει τις βασικές αρχές του Ιμπαντισμού, του τρίτου σημαντικού κλάδου στο Ισλάμ, από μια ιστορική, νομική, λογοτεχνική και θρησκευτική οπτική. Κεντρική επιδίωξη του σεμιναρίου είναι η ανάδειξη των ειρηνιστικών στοιχείων του ισλαμικού αυτού κλάδου μέσα στο ιστορικό και γεωπολιτικό περιβάλλον της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής

Το θερινό πανεπιστήμιο θα διαρκέσει από 2 έως 9 Σεπτεμβρίου, 2017 και θα περιλαμβάνει 48 ώρες μαθημάτων. Συμμετοχή μπορούν να δηλώσουν μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές από όλο τον κόσμο με σπουδές στο Ισλάμ. Η γλώσσα του θερινού πανεπιστημίου είναι η αγγλική

Το θερινό πανεπιστήμιο διοργανώνεται από τον Τομέα Διαθρησκειακών Σπουδών της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, σε συνεργασία με την Αν. καθηγήτρια Αγγελική Ζιάκα της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και την καθηγήτρια Ersilia Francesca του Πανεπιστημίου της Νάπολης (L' Orientale)

Περισσότερες πληροφορίες θα ανακοινωθούν στην επίσημη ιστοσελίδα της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών, www.acadimia.org

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών λειτουργεί ως ένα ανοιχτό εργαστήριο σκέψης και διαλόγου της Εκκλησίας με τη διάνοηση και την κοινωνία, δίχως αμυντικά αντανακλαστικά ή απολογητική διάθεση, οργανώνοντας με τη μορφή του ανοιχτού πανεπιστημίου ετήσιους θεματικούς κύκλους σπουδών, διεθνή σεμινάρια, συνέδρια και εκδόσεις. Πάγια επιδίωξη της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στάθηκε η συνεργασία και η σύμπραξη με άλλους φορείς, η από κοινού συζήτηση, με πνεύμα σεβασμού στην ετερότητα του καθενός, των μεγάλων προβλημάτων του καιρού μας. Έτσι η Ακαδημία συνεργάστηκε με φορείς όπως τη Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή της Φλωρεντίας, το Boston Theological Institute, το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, το Drury University, το Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ, το Τμήμα Ορθόδοξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου, τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης, το Οικουμενικό Ινστιτούτο του Bossey και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, την Έδρα Ορθόδοξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου Münster (Γερμανία), το Ρουμανικό Ινστιτούτο Διορθοδόξων, Διαχριστιανικών και Διαθρησκειακών Σπουδών (INTER Cluj-Napoca), το Ορθόδοξο Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου (Παρίσι), το Ινστιτούτο Οικουμενικών Ερευνών (Στρασβούργο), το Οικουμενικό Κέντρο και το περιοδικό Istina, το γαλλικό ορθόδοξο περιοδικό Contacts, το Χριστιανικό Πολιτιστικό Κέντρο Βελιγραδίου (Σερβία) το Βιβλικό Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Ανδρέα (Μόσχα, Ρωσία), την Ορθόδοξη Ακαδημία του Valamo (Φινλανδία), το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών (EFOST, Βρυξέλλες), την Παγκόσμια Φοιτητική Χριστιανική Ομοσπονδία (WSCF), το Ευρωπαϊκό Μουσουλμανικό Φόρουμ Νεανικών και Φοιτητικών Οργανώσεων (FEMYSO) την Ένωση Θεολόγων Ημαθίας, την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, την Κοινωφελή Εταιρεία Ψυχοκοινωνικών Παρεμβάσεων «Πορεία Υγείας», τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας Βόλου και Λάρισας και το Εναλλακτικό Σχολείο της Θεραπευτικής Κοινότητας “Εξοδος”, το Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας Βόλου, το Σύνδεσμο Νέων της Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος, τη Σχολή Αγιογραφίας «Δια Χειρός», την γαλλόφωνη ιστοσελίδα ορθόδοξης πληροφόρησης www.orthodoxie.com, την εφημερίδα Η Θεσσαλία του Βόλου, το κορυφαίο περιοδικό σπουδής στη λογοτεχνία Νέα Εστία, το θεολογικό περιοδικό Σύναξη, τα περιοδικά Αναλόγιον και Λειμωνάριον της Ιεράς Μητροπόλεως Κοζάνης, τις εκδόσεις Καστανιώτης, Αρμός, Ινδικτος και Εστία, καθιστώντας έτσι το Βόλο και τη Μητρόπολη Δημητριάδος τόπο συνάντησης και διαλόγου.

Κατά τα παρελθόντα ακαδημαϊκά έτη η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών μελέτησε θέματα όπως: «Η Ορθοδοξία στον 21ο αιώνα», «Εκκλησία και Πολιτισμός», «Εκκλησία και Εσχατολογία», «Ορθοδοξία και Νεωτερικότητα», «Εκκλησιολογία και Εθνικισμός στη μεταμοντέρνα εποχή», «Ισλάμ και Φονταμενταλισμός-Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση», «Χριστιανική παρουσία και μαρτυρία στην Παλαιστίνη και τη Μέση Ανατολή σήμερα: Θεολογικές και πολιτικές προκλήσεις», «Ορθοδοξία και Ετερότητα», «Φύλο και Θρησκεία-Η θέση της γυναίκας στην Εκκλησία», «Καθ' οδόν προς το καθ' ομοίωσιν: Η θεολογική και ανθρωπολογική προσφορά της Elisabeth Behr-Sigel στην Εκκλησία», «Γυναίκες και θρησκείες: το πρόβλημα της βίας και του φονταμενταλισμού», «Θεολογία και Λογοτεχνία», «Θεολογία και σύγχρονη Ναοδομία», «Ο Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», «Η θεολογία της ειρήνης στην Ορθοδοξία», «Βιβλική θεολογία της απελευθέρωσης, Πατερική θεολογία και αμφιθυμίες της Νεωτερικότητας», «Ορθοδοξία και Παιδεία. Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού», «Ορθοδοξία και Πολυπολιτισμικότητα», «Η συμμετοχή των λαϊκών στη ζωή της Εκκλησίας», «Αναταράξεις στη μεταπολεμική θεολογία. Η “θεολογία του ’60”», «Θεολογικές προσωπογραφίες Ι: Παναγιώτης Τρεμπέλας: Μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης, επιστήμης και ιεραποστολής», «Κράτος και Εκκλησία», «Ορθοδοξία και Ισλάμ-Το Ισλάμ στην Ευρώπη», «Ορθοδοξία, παράδοση και Ιστορία», «Η συμμετοχή των Ορθοδόξων γυναικών στην Οικουμενική κίνηση», «Νεοπατερική σύνθεση ή “Μετα-πατερική” θεολογία; το αίτημα της θεολογίας της συνάφειας στην Ορθοδοξία», «Η θέση της θρησκείας στο δημόσιο χώρο», «Ζητήματα μεταρρύθμισης και ανανέωσης στην Ορθοδοξία», «Πρόσφυγες, Μετανάστες και Εκκλησία», «Εκπαίδευση μέσα από την Τέχνη», «Μεταμορφώσεις του Ελληνοχριστιανισμού 19ος-20ος αιώνας», «Το ζήτημα της γλώσσας στη Λατρεία», «Γιατί η Ορθόδοξη διδασκαλία για την θέωση γοητεύει τους δυτικούς χριστιανούς;», «Η Υποδοχή του Παλαμισμού στη Δύση σήμερα», «Η Διδασκαλία της Οικουμενικής Θεολογίας στον Ορθόδοξο κόσμο», «Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας: Πρόσωπο, Ευχαριστία και Βασιλεία του Θεού σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική», «Κανόνες της Εκκλησίας και Νόμοι της Πολιτείας», «Το πρόβλημα του κακού και το ζήτημα της θεοδικίας», «Πολιτική Ορθοδοξία και Ολοκληρωτισμός στην μετα-κομμουνιστική εποχή», «Οικοθεολογία, κλιματική δικαιοσύνη και ασφαλής διατροφή», «Ο Μητροπολίτης Κάλλιστος Ware και η μαρτυρία της Ορθοδοξίας στη Δύση», «Θεολογία και Αναπηρία σε ορθόδοξη προοπτική», «Η αγιογραφία χθες και σήμερα στην Ελλάδα, στην Κωνσταντινούπολη και τον Ορθόδοξο κόσμο. Διαφορές και παραλληλίες», Θεολογικές Προσωπογραφίες ΙΙΙ: Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος: Θεολογία και εκκλησιαστική ζωή στον Μεσοπόλεμο», «Κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης: Η σημασία της για την επιστήμη, τον πολιτισμό και την Εκκλησία», κ.ά.

Καρπός της παραπάνω προσπάθειας είναι η έκδοση και κυκλοφορία από την Ακαδημία των τίτλων *Εκκλησία και Εσχατολογία* στις εκδόσεις Καστανιώτη (2003, και σε επανέκδοση από την «Εκδοτική Δημητριάδος», 2014), *Ισλάμ και Φονταμενταλισμός-Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση*, *Φύλο και Θρησκεία-Η θέση της γυναίκας στην Εκκλησία*, στις εκδόσεις Ινδικτος (2004, *Θρησκεία και Λογοτεχνία* (Α', Β' και Γ' μέρος) στο περιοδικό *Νέα Εστία* (Μάρτιος 2004, Μάρτιος 2005 και Σεπτέμβριος 2009 αντίστοιχα), *Η ορθόδοξη θεολογία στον*

21ο αιώνα (του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διοκλείας Κάλλιστου Ware), στις εκδόσεις Ινδικτος (2005), *Ορθοδοξία και Νεωτερικότητα. Προλεγόμενα* (του Παντελή Καλαϊτζίδη, μεταφρασμένο ήδη στα ρουμανικά από τις εκδόσεις ΕΙΚΟΝ), καθώς και τον ομώνυμο συλλογικό τόμο από τις εκδόσεις Ινδικτος (2007), *Αναταράξεις στη μεταπολεμική θεολογία. Η "θεολογία του '60"* (Ινδικτος, 2009), *Και επί γης ειρήνη... Όραμα και αίτημα για τους λαούς και τις χριστιανικές Εκκλησίες-Ορθόδοξη Συμβολή* (Ινδικτος, 2010), *Εκκλησία και Πολιτισμός στη σύγχρονη ελληνική θεολογία* (στα γαλλικά, στο τεύχος Ιανουαρίου-Μαρτίου 2010 του περιοδικού Istina), *"Many Women Were There..." The Participation of Orthodox Women in the Ecumenical Movement: Past, Present, Future*, (WCC Publications-Volos Academy, 2011), *Οι Χριστιανοί στη Μέση Ανατολή* (στα αγγλικά, στο τεύχος Μαρτίου 2012 του περιοδικού The Ecumenical Review), *Βιβλική Θεολογία της Απελευθέρωσης, Πατερική Θεολογία και αμφισημίες της νεωτερικότητας σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική* (Ινδικτος, 2012), *Εκκλησιολογία και Εθνικισμός* (στα αγγλικά, στο τεύχος 3-4 του 2013 του περιοδικού St Vladimir's Theological Quarterly), ενώ στη συνέχεια αναμένεται και η έκδοση των λοιπών τόμων με τις εργασίες της Ακαδημίας κατά τα παρελθόντα έτη και με θέματα όπως: Ορθοδοξία και Πολυπολιτισμικότητα, Εκκλησία και Πολιτισμός, Νεοπατερική σύνθεση ή «Μετα-πατερική θεολογία: το αίτημα της θεολογίας της συνάφειας στην Ορθοδοξία, Η συμμετοχή των λαϊκών στη ζωή της Εκκλησίας, Κράτος και Εκκλησία, κ. ά. Από το 2012 η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών δραστηριοποιείται επίσης με αυτοτελείς εκδόσεις στα αγγλικά (στη σειρά: «Doxa & Praxis: Exploring Orthodox Theology», σε συνεργασία με τις εκδόσεις του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών/WCC Publications), κυκλοφορώντας ήδη τα δύο πρώτα βιβλία της σειράς: *Orthodox Theology in the Twenty-first Century* (Metropolitan Kallistos Ware) και *Orthodoxy and Political Theology* (Pantelis Kalaitzidis). Στο πλαίσιο των αγγλόφωνων εκδόσεων έχουν κυκλοφορήσει επίσης και τα έργα *Orthodox Perspectives on Ecumenical Theological Education: The Ecumenical Movement in the Theological Education and in the Life of Orthodox Churches*, Edited by Gennadios of Sassima, Laurentiu of Adreal, Pavel Aurel, Daniel Buda (Volos Academy Publications, Volos 2014), *Spirituality, Power and Revolution: Contemporary Monasticism in Communist Ethiopia*, Joachim G. Persoon with an Overview of the Orthodox Church During Communism by Vaclav Jezek (Volos Academy Publications, Volos 2014) και *The Dialogue between the Eastern Orthodox and Oriental Churches*, edited by Christine Chaillot (Volos Academy Publications, Volos 2016).

Από το 2014 η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, δια της «Εκδοτικής Δημητριάδος», έχει εισέλθει σε μια νέα και σημαντική φάση του εκδοτικού της προγράμματος, με την αυτοέκδοση των έργων της (πρακτικά συνεδρίων και σεμιναρίων, δημοσίων διαλέξεων και εκδηλώσεων), αλλά και με τη δημοσίευση αυτοτελών έργων ευρύτερου θεολογικού και πνευματικού ενδιαφέροντος, Ελλήνων και ξένων συγγραφέων. Στο πλαίσιο αυτό κυκλοφόρησε ήδη σε δεύτερη έκδοση ο συλλογικός τόμος *Εκκλησία και Εσχατολογία*, ενώ στο πλαίσιο της νέας εκδοτικής σειράς «Εν Διαλόγω» έχει κυκλοφορήσει σε ελληνική μετάφραση το βιβλίο του Jean Daniélou, *Δοκίμιο για το μυστήριο της Ιστορίας* (Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος, 2014) και η ελληνική μετάφραση του βιβλίου του Αριστοτέλη

Παπανικολάου, *Η πολιτική της θέωσης. Η Ορθοδοξία συναντά την δημοκρατία* (Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος 2016). Στην εκδοτική σειρά «Θεολογικές Προσωπογραφίες» κυκλοφόρησε ήδη ο πρώτος τόμος με τίτλο *Παναγιώτης Ν. Τρεμπέλας. Μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης, μεταξύ επιστήμης και ιεραποστολής* (Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος 2016). Επίσης κυκλοφόρησε ο συλλογικός τόμος με τίτλο *Πρόσωπο, Ευχαριστία και Βασιλεία του Θεού σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική. Σύναξις Ευχαριστίας προς τιμήν του Μητροπολίτη Περγάμου Ιωάννη Δ. Ζηζιούλα*, επιμ. Παντελής Καλαϊτζίδης - Νικόλαος Ασπρούλης (Εκδοτική Δημητριάδος, Βόλος 2016).

Η Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος, σε συνεργασία με την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, έχουν δημιουργήσει στο διαδίκτυο Ορθόδοξη ψηφιακή θεολογική βιβλιοθήκη (www.imdlibrary.gr), με ελεύθερη πρόσβαση σε βιβλία, επιστημονικά θεολογικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους, επετηρίδες, μονογραφίες και θεολογικά δοκίμια, με περιλήψεις των έργων αυτών στα ελληνικά, αγγλικά και εντός ολίγου και στα γαλλικά, και με συνδέσεις (links) με άλλες διαδικτυακές βιβλιοθήκες και ιστοσελίδες. Χάρη στο έργο της αυτό και στην σπουδαία συμβολή της στον τομέα αυτό στον ορθόδοξο κόσμο, η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών συμμετέχει στην Παγκόσμια Ψηφιακή Θεολογική Βιβλιοθήκη (GlobTheoLib: www.globethics.net/gtl). Η εν λόγω Διαδικτυακή Βιβλιοθήκη αποσκοπεί στη χρήση νέων ψηφιακών μοντέλων ανταλλαγής πληροφορίας, προκειμένου να συμβάλει στην αποδοτική μετάδοση και ανταλλαγή θεολογικής γνώσης, υπερβαίνοντας τοπικούς φραγμούς και υλικές δυσχέρειες που δυσκολεύουν τη θεολογική επικοινωνία Βορρά και Νότου, Ανατολής και Δύσης. Η Παγκόσμια Διαδικτυακή Θεολογική Βιβλιοθήκη προσφέρει στους εγγεγραμμένους της χρήστες δωρεάν πρόσβαση στα πλήρη κείμενα εκατοντάδων χιλιάδων (μέχρι σήμερα: 600.000) άρθρων, μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών και άλλων δημοσιεύσεων που αναφέρονται στη θεολογία και στην οικουμενική κίνηση και έχουν συνταχθεί σε διάφορες γλώσσες. Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών διαθέτει βιβλιοθήκη/αναγνωστήριο που ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Ιανουάριο του 2008. Απευθύνεται κυρίως σε θεολόγους - εκπαιδευτικούς, καθώς και σε ειδικές ομάδες όπως κληρικούς, φοιτητές και ερευνητές. Η συλλογή της αποτελείται από 12.950 περίπου καταλογογραφημένους τίτλους τεκμηρίων και από 27.000 περίπου ακαταλογογράφητους ή σε πορεία καταλογογράφησης τίτλους, καθώς και από 114 τίτλους περιοδικών, ενώ εμπλουτίζεται διαρκώς με νέο υλικό.

Ο ηλεκτρονικός κατάλογος της Βιβλιοθήκης της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών (OPAC) βρίσκεται στον ιστότοπο: <https://www.imd.gr/biblia/menu.php>

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Λόγω της πολύπλευρης συμβολής και προσφοράς της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στα θεολογικά γράμματα και ευρύτερα στην έρευνα και τον πολιτισμό, με το νόμο 4310/2014 του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία», που ψήφισε πρόσφατα η Βουλή των Ελλήνων, η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου συγκαταλέγεται πλέον μεταξύ των αναγνωρισμένων ανά την επικράτεια ερευνητικών κέντρων.

Το γεγονός αυτό αποτελεί μια πολύ σημαντική εξέλιξη για την Ακαδημία του Βόλου και μια αναγνώριση από την υπεύθυνη πολιτεία του έργου που επιτελείται, και που αναμένεται πως θα αποτελέσει ορόσημο για την περαιτέρω πορεία και ακαδημαϊκή της ανάπτυξη, τόσο σε τοπικό και εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η αναγνώριση αυτή επιφορτίζει την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών με περισσότερες ευθύνες και με νέα καθήκοντα για την προαγωγή και διεθνή προβολή της επιστημονικής θεολογικής έρευνας που επιτελείται στον τόπο μας, όσο και για τη ζωντανή και δημιουργική μαρτυρία της Ορθοδοξίας στο σύγχρονο κόσμο.

Το Ερευνητικό Κέντρο της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών, εκτός από τις συνήθεις θεολογικές επιστημονικές και ερευνητικές δραστηριότητες της Ακαδημίας, περιλαμβάνει προς το παρόν και πέντε εξειδικευμένους επιστημονικούς και ερευνητικούς τομείς οι οποίοι προβλέπεται σύντομα να μετεξελιχτούν σε ερευνητικά ινστιτούτα. Οι τομείς αυτοί είναι:

1) Τομέας Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας

Ο Τομέας Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας ιδρύθηκε με απόφαση του Δ. Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στην υπ' αριθμ. 12/8-8-2013 συνεδρίασή του.

Σκοποί του Τομέα Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας είναι η έρευνα, μελέτη, καταγραφή, διάσωση και προβολή του βυζαντινού και μεταβυζαντινού μουσικού πολιτισμού, ιδιαιτέρως της Εκκλησιαστικής Ψαλτικής Τέχνης, όπως αυτός διασώζεται στην ζώσα προφορική παράδοση των φυσικών του φορέων, κληρικών και ιεροψαλτών, αλλά και όπως καταφθάνει ως τις ημέρες μας μέσω των άμεσων και έμμεσων πηγών αυτού (μουσικά χειρόγραφα, θεωρητικά συγγράμματα και μελέτες, ιστορικές μαρτυρίες, πατερική και κοσμική γραμματεία και τα όμοια). Παράλληλα, κύρια μέριμνα του Τομέα είναι και η καταγραφή και μελέτη της τοπικής ψαλτικής παραδόσεως της Μαγνησίας και της Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέσα από τη συγκέντρωση, ταξινόμηση και

μελέτη των σχετικών πηγών ή μαρτυριών. Για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών πρωταρχικό μέλημα του Τομέα είναι η οργάνωση ενός σύγχρονου μουσικού αρχείου δίσκων, κασετών, CD, ταινιών και ποικίλων ηχητικών καταγραφών, φωτογραφιών, καταλοίπων, εγγράφων, χειρογράφων, και λοιπών πηγών για την έρευνα και μελέτη της Ψαλτικής Τέχνης στην Μαγνησία, την Ι. Μητρόπολη Δημητριάδος, αλλά και πέραν αυτής, καθώς και η συγκρότηση μιας πλούσιας δανειστικής μουσικής και μουσικολογικής βιβλιοθήκης.

Επιπλέον, ο Τομέας φιλοδοξεί να φέρει κοντά όλους, ει δυνατόν, τους ανά τον κόσμο ερευνητές, επιστήμονες και επιστημονικούς φορείς, των οποίων το γνωστικό αντικείμενο ή τα ερευνητικά ενδιαφέροντα σχετίζονται αμέσως ή εμμέσως με την Ψαλτική Τέχνη, και να δημιουργήσει ένα παγκόσμιο δίκτυο συνεργασιών και διαδράσεων μεταξύ αυτών. Ως εκ τούτου, αποβλέπει σε συνεργασίες και ανταλλαγές με το Ιδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, με τα Προγράμματα Ψαλτικής Τέχνης των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, με τους ανάλογους Τομείς Πανεπιστημιακών Σχολών της Ελλάδος και του εξωτερικού, με καλλιτεχνικούς φορείς (Σύλλογοι και Σύνδεσμοι Ιεροψαλτών, Σχολές Βυζαντινής Μουσικής), κλπ. Αυτονόητη είναι η διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων, ημερίδων, επιμορφωτικών και εκπαιδευτικών σεμιναρίων και πάσης φύσεως καλλιτεχνικών εκδηλώσεων περί την Ψαλτική Τέχνη, καθώς επίσης και η συμμετοχή των μελών τού Τομέα σε ανάλογα διεθνή επιστημονικά fora. Στους σκοπούς περιλαμβάνεται επίσης και η κατάρτιση στελεχών για την ενίσχυση του Τομέα και την αρτιότερη επίτευξη των στόχων του, όπως και η έκδοση μελετών, διατριβών, συλλογικών τόμων, μουσικών συλλογών, περιοδικών, δίσκων και λοιπών οπτικοακουστικών μέσων, η κατασκευή και ενημέρωση σχετικών διαδικτυακών ιστοσελίδων και πεδίων επικοινωνίας και η διάχυση των σχετικών πληροφοριών ή πορισμάτων των ανωτέρω δράσεων σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή φορέα ανά τον κόσμο.

Διευθυντής του Τομέα Ψαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας ορίστηκε με την ως άνω απόφαση του Δ. Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών ο Δρ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, Επικ. Καθηγητής Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής στην Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών, Πρωτοψάλτης και Χοράρχης, μέλος του Δ. Σ. του Ιδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, και τ. μέλος του Δ. Σ. του Συνδέσμου Ιεροψαλτών Βόλου «Ιωάννης Κουκουζέλης».

2) Τομέας Μελέτης της Χειρόγραφης Παράδοσης της Καινής Διαθήκης

Ο Τομέας Μελέτης της Χειρόγραφης Παράδοσης της Καινής Διαθήκης ιδρύθηκε με απόφαση του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στην υπ' αριθμ. 13/27-12-2013 συνεδρίασή του.

Κύριος σκοπός του είναι η κριτική έκδοση του βυζαντινού κειμένου, το οποίο

χρησιμοποιείται από την Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία ως το λειτουργικό της κείμενο. Ως επιμέρους στόχοι ορίζονται η εξεύρεση, συγκέντρωση, φωτογράφιση, μεταγραφή και μελέτη των χειρογράφων (συνεχές κείμενο ή εκλογάδια) που διασώζουν τον βυζαντινό τύπο κειμένου, η εκπαίδευση και επιμόρφωση ειδικών στην κριτική του κειμένου, η οργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων, οι κριτικές εκδόσεις του κειμένου της Καινής Διαθήκης και ειδικότερα η επανέκδοση της Πατριαρχικής έκδοσης του 1904 με βελτιώσεις, διορθώσεις και εν γένει εφαρμογή της σύγχρονης επιστημονικής μεθοδολογίας, η μελέτη και ανάδειξη της οποιασδήποτε μορφής πρόσληψης και ερμηνευτικού υπομνηματισμού του κειμένου της Καινής Διαθήκης στα βυζαντινά χειρόγραφα (λειτουργικά χειρόγραφα, ερμηνευτικές σειρές κτλ), η συμμετοχή σε διεθνή επιστημονικά fora, η συνεργασία με αντίστοιχα ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού, η έκδοση ηλεκτρονικού επιστημονικού περιοδικού για τη διάχυση των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, η κατασκευή και συντήρηση σχετικής ιστοσελίδας για την ενημέρωση της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας, η συνεργασία με τις Ορθόδοξες Εκκλησίες της Ανατολής για την επανέκδοση και την κριτική διόρθωση του εν χρήσει λειτουργικού κειμένου της Καινής Διαθήκης (ειδικά στα σύγχρονα εκλογάδια) με βάση την έρευνα στη χειρόγραφη παράδοση.

Ο ως άνω Τομέας α) θα καλύψει ένα σημαντικό κενό στην έρευνα, καθότι τα αντίστοιχα διεθνή ερευνητικά κέντρα ασχολούνται με άλλες μορφές της κειμενικής παράδοσης της αρχαίας Εκκλησίας (π.χ. αλεξανδρινός τύπος κειμένου, πάπυροι, αρχαίες λατινικές μεταφράσεις κ.ά.), έχοντας ως στόχο τους την εγγύτερη δυνατή προσέγγιση του αρχικού κειμένου (original text) της Καινής Διαθήκης, και όχι την αποκατάσταση του «ζωντανού κειμένου» (living text) στο πλαίσιο της βυζαντινής παράδοσης· β) θα ερευνήσει και θα αναδείξει ένα σημαντικό τμήμα της παράδοσης της αρχαίας Εκκλησίας, το οποίο ως τώρα δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς· γ) θα προσφέρει ουσιαστικές υπηρεσίες κυρίως στις ελληνόφωνες Ορθόδοξες Εκκλησίες συμβάλλοντας στην επανέκδοση του κειμένου της Καινής Διαθήκης που χρησιμοποιείται στην καθημερινή λειτουργική τους πράξη· δ) θα προβάλλει σε διεθνές επιστημονικό επίπεδο την τεράστια πολιτιστικής αξίας και σημασίας κληρονομιά των ελληνικών χειρογράφων της Καινής Διαθήκης.

Διευθυντές του Τομέα ορίστηκαν με την ως άνω απόφαση οι εκ των μελών του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών:

(1) Χρήστος Καρακόλης, Αν. Καθηγητής Καινής Διαθήκης Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος της Εκδοτικής Επιτροπής των κριτικών εκδόσεων της Καινής Διαθήκης “Nestle-Aland” και “Greek New Testament”, μέλος της Επιτροπής Επιστημονικών Εκδόσεων της Γερμανικής Βιβλικής Εταιρίας, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της Studiorum Novi Testamenti Societas και αντιπρόεδρος της Επιτροπής της για την ανάπτυξη της Καινής Διαθήκης στην Ανατολική Ευρώπη, μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του περιοδικού Early Christianity, του Colloquium Oecumenicum Paulinum και του Colloquium Ioanneum.

(2) Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, Επικ. Καθηγήτρια Καινής Διαθήκης στο ΑΠΘ, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της European Association of Biblical Studies, μέλος του Δ.Σ. της European Society of Women in Theological Research, μέλος της Society of Biblical Literature, του Colloquium Oecumenicum Paulinum και της Γενικής Συνέλευσης της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας.

3) Τομέας Κανονικής Θεολογίας

Ο Τομέας Κανονικής Θεολογίας ιδρύθηκε με απόφαση του Δ. Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στην υπ' αριθμ. 14/25-8-2014 συνεδρίασή του.

Ο Τομέας έχει σκοπό να ερευνήσει, να μελετήσει και να αναδείξει θέματα: α) Κανονογέννησης και Κανονογένεσης, β) Κανονικής Παραδόσεως και γ) Κανονικής Ερμηνευτικής.

Αναλυτικότερα, η τρίπτυχη αυτή έρευνα θα καλύψει συνολικά, από άποψη μελέτης, έρευνας σπουδής και ζωής της Εκκλησίας

α) το ευρύ φάσμα των δύο χιλιετιών, με σαφή κατ' αρχάς επικέντρωση στις Κανονικές Πηγές που αναδύθηκαν συνοδικά στην πρώτη χιλιετία, την χιλιετία της κανονογέννησης, με εισαγωγικά και ιστορικά προλεγόμενα σε αυτήν, καθώς και κειμενικά ζητήματα και ζητήματα κριτικής των κανονικών κειμένων, για να μελετηθούν στη συνέχεια οι κανονικές προεκτάσεις και απορροές της, που εμπεριέχονται στις επόμενες δύο γενικές πτυχές έρευνας.

β) Θέματα Κανονικής Παραδόσεως της Εκκλησίας όπως (ενδεικτικά):

- 1) Ιστορία των έντυπων εκδόσεων των Ιερών Κανόνων (16^{ος}-20^{ος} αι.)
- 2) Οι Κανονικές Συλλογές Πηδάλιο και Σύνταγμα Ράλλη-Ποτλή (19^{ος} αι.) της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η Μεταβυζαντινή Ερμηνευτική
- 3) Εκκλησιολογία και Διοικησιολογία των Ιερών Κανόνων

γ) Θέματα της Κανονικής Ερμηνευτικής στην σύγχρονη εποχή όπως (ενδεικτικά):

- 1) Σύγχρονα εκκλησιο-κανονικά ζητήματα
- 2) Πολιτεία, Ορθόδοξη Εκκλησία & Θρησκευματα στην Ελλάδα / Ευρώπη / Οικουμένη
- 3) Κανονικό Δίκαιο και Διεθνής Πολιτική

Διευθυντής του Τομέα Κανονικής Θεολογίας ορίστηκε με την ως άνω απόφαση του Δ. Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών το μέλος του Δ. Σ. π. Γρηγόριος Παπαθωμάς, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Ινστιτούτου Ορθόδοξης θεολογίας, «Άγιος Σέργιος» Παρισίων, Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών (EFOST), Κοσμήτωρ στο Θεολογικό Σεμινάριο «Άγιος Πλάτων Ταλλίνης» (Εσθονία), Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής των Γαλλικών Ορθοδόξων περιοδικών Contacts και Le Messenger Orthodoxe (Παρίσι), και του Ορθόδοξου Εσθονικού περιοδικού Usk Ja Elu (Ταλλίν), Μέλος της Συνοδικής Επιτροπής Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων, Μέλος του Δ. Σ. του Διορθοδόξου Κέντρου της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος (Πεντέλη).

4) Τομέας Διαθρησκειακών Σπουδών

Ο Τομέας Διαθρησκειακών Σπουδών ιδρύθηκε με απόφαση του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στην υπ' αριθμ. 14/25-8-2014 συνεδρίασή του.

Ο Τομέας αυτός έχει ως αντικείμενο τη μελέτη του πολύπλευρου θρησκευτικού φαινομένου στις επιμέρους σύγχρονες εκδηλώσεις του (με έμφαση στις πιο οικείες στον ελληνικό χώρο μονοθεϊστικές θρησκείες του Ιουδαϊσμού και του Ισλάμ) με την χρήση των κατάλληλων πορισμάτων της θρησκευτιολογικής έρευνας, όπως αυτή έχει διεθνώς αναπτυχθεί.

Η σπουδαιότητα της μελέτης του θρησκευτικού φαινομένου είναι προφανής τόσο διότι η θρησκεία αποτελεί βασική πτυχή της ίδιας της ανθρώπινης ύπαρξης, συνυφασμένη με την ίδια την ταυτότητά της, όσο και επειδή η θρησκεία έχει διαχρονικά αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης από ποικίλες πλευρές με συνέπεια η κοινώς λεγόμενη «επιστροφή της θρησκείας» στον δημόσιο χώρο να χρωματίζεται συχνά με μελανά χρώματα. Σε μια περίοδο όπου λιγότερο ή περισσότερο φαίνεται να πριμοδοτείται η μισαλλοδοξία και η βία, ο διάλογος μεταξύ των διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων μέσα στο πλαίσιο της σοβαρής επιστημονικής έρευνας αναφορικά με τη θέση της θρησκείας στον δημόσιο χώρο, θα μπορέσει να καλλιεργήσει όχι μόνο την αμοιβαία γνώση αλλά και να συμβάλει στην αρμονική και ειρηνική συνύπαρξη των επιμέρους ανθρώπων και παραδόσεων στον σύγχρονο πλουραλιστικό κόσμο. Πέραν των ανωτέρω, σκοπός του Τομέα θα είναι να αξιοποιήσει την μακραίωνη εμπειρία συμβίωσης των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και να εγκαινιάσει δράσεις και τράπεζες λόγου για την προαγωγή της καταλλαγής σε περιβάλλοντα θρησκευτικής ετερότητας.

Διευθύντρια του Τομέα Διαθρησκειακών Σπουδών ορίστηκε με την ως άνω απόφαση του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών το μέλος του Δ. Σ. Αγγελική Ζιάκα, Επικ. Καθηγήτρια του Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ, Διδάσκουσα στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του ιδίου Πανεπιστημίου και στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου, Επισκέπτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Τιμισοάρα (Ρουμανία) και του Πανεπιστημίου της Αλαμπάμα (Τουσκαλούσα, Η.Π.Α.), μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής για την Αναβάθμιση της Θρησκευτικής Παιδείας των Ιεροδιδασκάλων του Ισλάμ (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), ιδρυτικό μέλος και μέλος του Δ. Σ. της Scientific Association for Ibadism and Ibadi Studies, ιδρυτικό μέλος και μέλος του Δ. Σ. της Επιστημονικής Εταιρείας Σπουδών Μέσης Ανατολής, της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Εκδοτικής Σειράς Ορθόδοξης Θεολογίας «Doxa & Praxis: Exploring Orthodox Theology» (WCC Publications, Geneva).

5) Τομέας Έρευνας, Διαχείρισης και Συντήρησης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και Κειμηλίων

Ο Τομέας Έρευνας, Διαχείρισης και Συντήρησης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και Κειμηλίων ιδρύθηκε με απόφαση του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στην υπ' αριθμ. 14/25-8-2014 συνεδρίασή του.

Ο Τομέας έχει ως αντικείμενο τη συστηματική μελέτη, καταγραφή, συντήρηση και ανάδειξη των εκκλησιαστικών μνημείων και κειμηλίων (φορητές εικόνες, ξυλόγλυπτα, χειρόγραφα, αντικείμενα μικροτεχνίας) τόσο σε εθνικό όσο κυρίως σε τοπικό επίπεδο. Η σύσταση εξειδικευμένης βιβλιοθήκης για την προώθηση της έρευνας, η οργάνωση ψηφιακού αρχείου καταγραφών μνημείων-αντικειμένων και ψηφιακού φωτογραφικού αρχείου, η μουσειογραφική μελέτη και ανάδειξη τοπικών συλλογών εικόνων-κειμηλίων, ο σχεδιασμός πολιτιστικών διαδρομών στο πλαίσιο της ανάπτυξης του θρησκευτικού τουρισμού της περιοχής, με στόχο τη γνωριμία του ευρύτερου κοινού με τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της Μαγνησίας, η ανάληψη ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Υπουργείου Πολιτισμού, της πανεπιστημιακής κοινότητας και της τοπικής αυτοδιοίκησης, περιλαμβάνονται στους κύριους στόχους του Τομέα.

Διευθύντρια του Τομέα Έρευνας, Διαχείρισης και Συντήρησης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και Κειμηλίων ορίστηκε με την ως άνω απόφαση του Δ.Σ. της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών η Μαρία Νάνου, Θεολόγος-Βυζαντινολόγος, ΜΑ Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (Paris I-Panthéon-Sorbonne), Υπ. Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

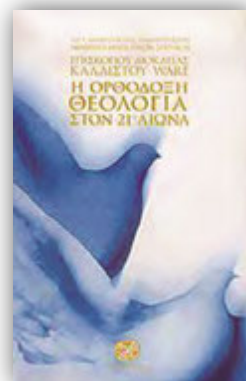
Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών εξετάζει την περαιτέρω διεύρυνση των ερευνητικών της τομέων (Τομέας Φιλοσοφίας και Πατερικής Θεολογίας, Οικουμενικής Θεολογίας, Θεολογίας και Επιστημών του Ψυχισμού, Κατηχητικής και Διδακτικής των Θρησκευτικών, κ.ά.).

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

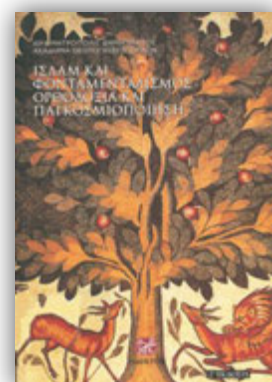
Μητροπολίτη Διοκλείας Κάλλιστου Ware, Η Ορθόδοξη Θεολογία στον 21^ο αιώνα

Ενώ τον 20ο αιώνα το πρωταρχικό πρόβλημα της θεολογίας ήταν το εκκλησιολογικό, το πρόβλημα της ταυτότητας και της φύσης της Εκκλησίας, τον 21^ο αιώνα υπό το κράτος των ταχύτατων και ραγδαίων εξελίξεων στο πεδίο της βιοτεχνολογίας, της γενετικής μηχανικής και της πληροφορικής- το πρόβλημα που κατεξοχήν θα απασχολήσει την ορθόδοξη θεολογία θα είναι το ανθρωπολογικό.

Ισλάμ και Φονταμενταλισμός -Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση (Συλλογικό)

Η δράση του πολιτικού Ισλάμ και οι αντιδράσεις πολλών ορθόδοξων χριστιανών έναντι της παγκοσμιοποίησης, μας κάνουν να σκεφτούμε ότι παρά τις σημαντικές διαφορές τους, τόσο η Ορθοδοξία όσο και το Ισλάμ, πού αντιμετωπίζουν σήμερα το δίλημμα «φονταμενταλισμός ή παγκοσμιοποίηση;», στην ουσία βρίσκονται να μην έχουν επιλύσει (για διαφορετικούς λόγους η κάθε πλευρά) το ζήτημα της σχέσης τους με τη νεωτερικότητα.

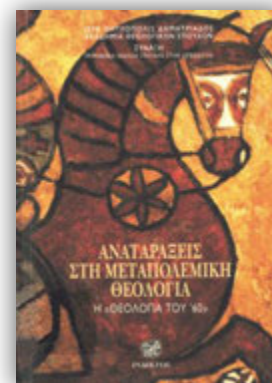
Φύλο και Θρησκεία: Η θέση της Γυναίκας στην Εκκλησία (Συλλογικό)

Μια σοβαρή θεολογική σπουδή -και εν πολλοίς αυτοκριτική συζήτηση- για το όλο φάσμα της στάσης της ορθόδοξης θεολογίας και παράδοσης στο κρίσιμο θέμα της θέσης της γυναίκας στην Εκκλησία: από τη ριζοσπαστική αμφισβήτηση και υπέρβαση των κάθε μορφής διακρίσεων (άρα και αυτών με βάση το φύλο) έως την υποτίμηση και την ιεραρχική υπαγωγή της γυναίκας στον άνδρα.

Αναταράξεις στη Μεταπολεμική Θεολογία- Η Θεολογία του '60 (Συλλογικό)

Πρακτικά Συνεδρίου για τη «θεολογία του '60» που διοργανώθηκε στο Βόλο το 2005 από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών και το περιοδικό Σύναξη. Με τον συλλογικό αυτό τόμο επιχειρείται, για πρώτη φορά, μια πολυεπίπεδη, συνθετική αλλά και κριτική αξιολόγηση της προσφοράς των αναζητήσεων μιας ολόκληρης θεολογικής γενιάς που σφράγισε την πορεία της σύγχρονης θεολογίας στην Ελλάδα.

1. Ορθοδοξία και Νεωτερικότητα (Συλλογικό)

2. Προλεγόμενα: Παντελή Καλαϊτζίδη

Η Ορθοδοξία σταμάτησε πριν τη νεωτερικότητα; Έχει αποδεχτεί η Ορθοδοξία το κεκτημένο της νεωτερικότητας και τις συνέπειές του στο κοινωνικό πολιτισμικό πεδίο; Είναι συμβατά τα δικαιώματα του ανθρώπου με το ορθόδοξο ήθος, και σε ποιο βαθμό η ανάδυση του υποκειμένου παραπέμπει υποχρεωτικά στην ατομοκρατία

και την ακύρωση των σχέσεων κοινωνίας; Ορθοδοξία και Διαφωτισμός είναι κατ' ανάγκην μεγέθη αλληλοαποκλειόμενα; Ποιός ο λόγος της Εκκλησίας στην εποχή της μετανεωτερικότητας και της πολυπολιτισμικότητας; Τι είναι εν τέλει η Ορθοδοξία: θρησκεία του παρελθόντος και αγώνας για τη διατήρηση «ιστορικών προνομίων» ή πρόταση ζωής για το παρόν και το μέλλον;

Και επί Γης Ειρήνη... Όραμα και αίτημα για τους λαούς και τις χριστιανικές εκκλησίες σήμερα - ορθόδοξη συμβολή (Συλλογικό)

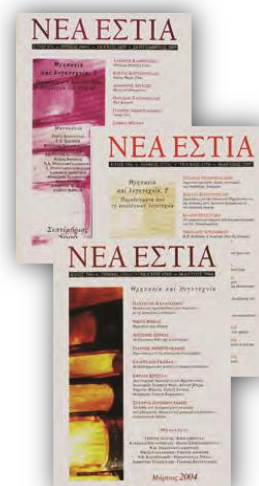
Ο συλλογικός αυτός τόμος, με κείμενα ημερίδας που διοργανώθηκε το 2009 στο Βόλο με αφορμή το πρόγραμμα του ΠΣΕ «Δεκαετία για την Υπέρβαση της Βίας» και ενόψει της «Διεθνούς Οικουμενικής Διάσκεψης για την Ειρήνη» που πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 2011 στο Kingston της Τζαμάικα, αναδεικνύει την αναγκαιότητα συμβολής της ορθόδοξης θεολογίας στη διαμόρφωση ενός πολιτισμού ειρήνης. Η συμβολή αυτή δεν επιτρέπεται να περιορισθεί σε απλή περιγραφή και εξωτερική ερμηνεία των φαινομένων. Η ορθόδοξη θεολογία με παρρησία, προφητικό όραμα και λόγο οφείλει να προσφέρει τρόπους μεταμόρφωσης του αισθητού και ενατένισης και πρόγευσης του υπεραισθητού.

Περιοδικό Νέα Εστία Θρησκεία και Λογοτεχνία (Συλλογικό)

Α', Β' και Γ' μέρος,

Μάρτιος 2004, Μάρτιος 2005 και Σεπτέμβριος 2009 αντίστοιχα.

Βιβλική Θεολογία της Απελευθέρωσης, Πατερική Θεολογία και αμφισημίες της Νεωτερικότητας σε Ορθόδοξη και Οικουμενική Προοπτική (Συλλογικό)

Ο συλλογικός αυτός τόμος στηρίζεται σε σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών στο Βόλο το 2009, σε συνεργασία με τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης και το Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ. Με τον τόμο αυτό επιχειρείται ο διάλογος της πατερικής θεολογίας με τα αιτήματα της θεολογίας της απελευθέρωσης, αλλά και με τις προκλήσεις και τις αμφισημίες της νεωτερικότητας, μέσα από το πρίσμα της ορθόδοξης και της οικουμενικής θεολογίας.

Η συμμετοχή των Ορθοδόξων Γυναικών στην Οικουμενική Κίνηση, Παρελθόν, Παρόν, Μέλλον

Πρακτικά Συνεδρίου για τη συμμετοχή των ορθοδόξων γυναικών στην οικουμενική κίνηση, που διοργανώθηκε στο Βόλο το 2008 από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών και το Πρόγραμμα «Γυναίκες στην Εκκλησία και την Κοινωνία» του ΠΣΕ. Με τον τόμο αυτό αναδεικνύεται η πολυδιάστατη εμπλοκή των ορθοδόξων θεολόγων γυναικών στην οικουμενική κίνηση αλλά ταυτόχρονα και οι σπουδαίες θεολογικές προκλήσεις για το ρόλο των γυναικών στην Εκκλησία και τη θεολογία. Οι προκλήσεις και τα ερωτήματα που τίθενται στο πλαίσιο του οικουμενικού διαλόγου αποτέλεσαν την αφορμή για έναν εσωτερικό, αυτοκριτικό διάλογο, ο οποίος εξακολουθεί μέχρι σήμερα να είναι αναγκαίος όσο και επίκαιρος.

Εκκλησία και Πολιτισμός, Αφιέρωμα του Περιοδικού ISTINA (Συλλογικό)

Το γνωστό περιοδικό «Istina» αφιερώνει ολόκληρο το τεύχος Νο 1 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2010) στο Διεθνές Συνέδριο της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών «Εκκλησία και Πολιτισμός», που διοργανώθηκε στο Βόλο το 2009. Ο τόμος φιλοξενεί σε γαλλική μετάφραση επτά κείμενα Ελλήνων ορθοδόξων θεολόγων (Μητροπολίτης Νιγηρίας Αλέξανδρος, π. Λάμπρος Καμπερίδης, π. Δημήτριος Μπαθρέλλος, Νίκη Παπαγεωργίου, Χρυσόστομος Σταμούλης, Δημήτριος Μόσχος, Παντελής Καλαϊτζίδης), προκειμένου να καταδειχθεί ποιά είναι σήμερα στην Ελλάδα ή συζήτηση για τη σχέση Εκκλησίας και Πολιτισμού, Εκκλησίας και κόσμος, Εκκλησίας και τοπικών παραδόσεων, Εκκλησίας και ιεραποστολής.

PANTELIS KALAITZIDIS, ORTHODOXIE ȘI MODERNITATE, O INTRODUCERE

Traducere din neogreacă de Florin-Cătălin Ghiț, Prefață de Radu Preda, Colecția Universitas, Seria Theologia Socialis 9, Eikon, Cluj-Napoca, 2010. Πρόκειται για τη ρουμάνικη μετάφραση του βιβλίου του Διευθυντή της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Παντελή Καλαϊτζίδη, Ορθοδοξία και Νεωτερικότητα, Προλεγόμενα, που κυκλοφόρησε το 2007 από τις εκδόσεις «Ινδικτος».

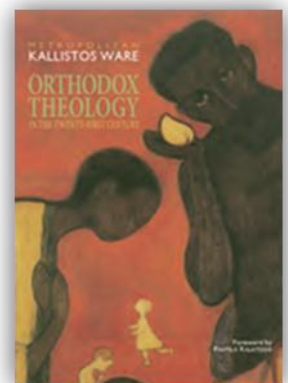

Metropolitan Kallistos Ware, Orthodox Theology in the twenty-first Century

Foreword by Pantelis Kalaitzidis

*“Doxa & Praxis: Exploring Orthodox Theology” series,
Geneva: WCC Publications, 2012*

Στον εναρκτήριο αυτό τόμο της σειράς «Doxa & Praxis», ο Σεβ. Κάλλιστος Ware εξετάζει τις μελλοντικές ερωτήσεις και ανησυχίες με τις οποίες θα βρεθεί αντιμέτωπη –υπό το κράτος των ταχύτατων και ραγδαίων εξελίξεων στο πεδίο της βιοτεχνολογίας, της γενετικής μηχανικής και της πληροφορικής– η Ορθοδοξία και ο θεολογικός της στοχασμός στο πεδίο κυρίως της ανθρωπολογίας.

Οι Χριστιανοί στη Μέση Ανατολή

Αφιέρωμα του περιοδικού The Ecumenical Review

Το γνωστό αγγλόφωνο περιοδικό The Ecumenical Review αφιερώνει ολόκληρο το τεύχος Νο 1, του 2012, σε μια επιλογή από τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν στον Διεθνές συνέδριο με θέμα: «Χριστιανική παρουσία και μαρτυρία στην Παλαιστίνη και τη Μέση Ανατολή σήμερα: Θεολογικές και πολιτικές προκλήσεις», και που διοργάνωσε τον Ιούνιο του 2011 η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών σε συνεργασία με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Το τεύχος αυτό περιλαμβάνει κείμενα θεολόγων, διανοητών και στρατευμένων χριστιανών από την Μέση Ανατολή αλλά και άλλες περιοχές του πλανήτη (Michel Nseir, Jamal Hader, Radu Preda, Ekaterini G. Tsalampouni, Robert O. Smith, Nora Cort, Tarek Mitri, Assaad Elias Kattan, Mary Mikhael, Pantelis Kalaitzidis), που αναδεικνύουν τις θεολογικές και πολιτικές προκλήσεις του υπό συζήτηση θέματος.

Εκκλησιολογία και Εθνικισμός

Αφιέρωμα του περιοδικού *St Vladimir's Theological Quarterly*

Το τελευταίο (διπλό) τεύχος (57:3-4, 2013) του έγκριτου θεολογικού περιοδικού *St Vladimir's Theological Quarterly*, που εκδίδεται από το Ορθόδοξο Θεολογικό Σεμινάριο του Αγίου Βλαδίμηρου (Νέα Υόρκη), είναι αφιερωμένο στο Διεθνές Θεολογικό Συνέδριο «Εκκλησιολογία και Εθνικισμός», που συνδιοργανώθηκε από την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, την έδρα Ορθοδόξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου Münster (Γερμανία), το Κέντρο Ορθοδόξων Χριστιανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Fordham (Νέα Υόρκη), το Ρουμανικό Ινστιτούτο Διορθοδόξων, Διαχριστιανικών και Διαθρησκειακών Σπουδών (INTER Cluj-Napoca), το Χριστιανικό Πολιτιστικό Κέντρο Βελιγραδίου (Σερβία), το Βιβλικό Θεολογικό Ινστιτούτο Αγίου Ανδρέα (Μόσχα), την Ορθόδοξη Ακαδημία του Βάλαμο (Φινλανδία) και το Ευρωπαϊκό Forum Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών (EFOST, Βρυξέλλες), στις 24-27 Μαΐου 2012. Ο τόμος φιλοξενεί 17 κείμενα επιφανών Ελλήνων και ξένων Ορθοδόξων θεολόγων και ιστορικών τα οποία μελετούν τη σχέση Ορθοδοξίας και Εθνικισμού (αποτέλεσμα του εναγκαλισμού Κράτους-Εκκλησίας στις περισσότερες Ορθόδοξες χώρες), το ζήτημα του εθνοφυλετισμού και τη συμβολή του στη διαμόρφωση των εθνικών εκκλησιών, την εμφάνιση εκκλησιαστικής «Διασποράς», το ζήτημα του πρωτείου κ.ά.

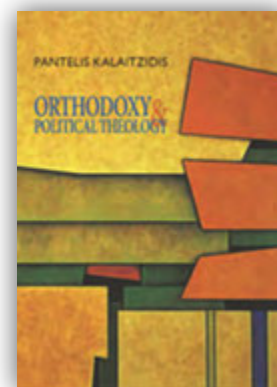
Pantelis Kalaitzidis

Orthodoxy and Political Theology

“Doxa & Praxis: Exploring Orthodox Theology” series,

Geneva: WCC Publications, 2012

Το κεντρικό ερώτημα που θέτει αυτό το βιβλίο συνοψίζεται στο «Γιατί στον ορθόδοξο χώρο δεν ευδοκίμησε η πολιτική θεολογία;». Στηριζόμενο στην εσχατολογική και ευχαριστιακή αυτοσυνειδησία της Εκκλησίας, καθώς και στη ρωμαλέα εκκλησιολογία και την πλούσια δογματική και λειτουργική παράδοση της Ορθοδοξίας, το βιβλίο αυτό αναφέρεται σε μια σειρά από ιστορικούς λόγους στους οποίους οφείλεται κυρίως η υποτονική παρουσία της Ορθοδοξίας στην πολιτική σφαίρα, συμπεριλαμβανομένης και της υποταγής της κατά περιόδους σε διάφορα αυταρχικά καθεστώτα, από την Οθωμανική Αυτοκρατορία μέχρι την Σοβιετική Ένωση. Εν κατακλείδι το βιβλίο αυτό αναδεικνύει τα στοιχεία εκείνα από την πλούσια πατερική παράδοση και τη σύγχρονη ορθόδοξη θεολογία που θα μπορούσαν να συγκροτήσουν μία ορθόδοξη πρόταση πολιτικής θεολογίας και δημόσιας μαρτυρίας της Ορθοδοξίας.

**Εκκλησία και Εσχατολογία (συλλογικό),
Δεύτερη έκδοση, Βόλος. «Εκδοτική Δημητριάδος», 2014**

Ταυτίζοντας την Εκκλησία με το «ήδη», με το πραγματοποιημένο, και υποτιμώντας την εσχατολογική διάσταση, το «ούπω», αυτό που δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί, παραμελείται το όραμα της ερχόμενης Βασιλείας του Θεού και η δυναμική μεταμόρφωση και ανακαίνιση του σύμπαντος κόσμου, προς όφελος μιας ιδεολογικής και παρελθοντικής εκδοχής της Ορθοδοξίας.

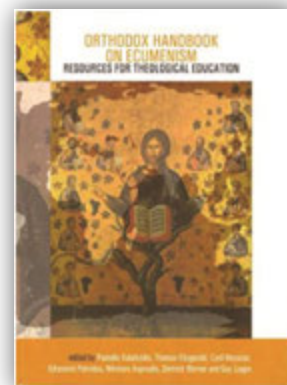
Με την επανέκδοση του τόμου Εκκλησία και Εσχατολογία, ενός τόμου που περιείχε τις εισηγήσεις του πρώτου ομώνυμου κύκλου διαλέξεων της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών στο Βόλο, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2000-01, η Ακαδημία, δια της «Εκδοτικής Δημητριάδος», εισέρχεται σε μια νέα και σημαντική φάση του εκδοτικού της προγράμματος, με την αυτοέκδοση των έργων της (πρακτικά συνεδρίων και σεμιναρίων, δημοσίων διαλέξεων και εκδηλώσεων), αλλά και με τη δημοσίευση αυτοτελών έργων ευρύτερου θεολογικού και πνευματικού ενδιαφέροντος, Ελλήνων και ξένων συγγραφέων.

**Orthodox Handbook on Ecumenism:
Resources for Theological Education**

**Edited by Pantelis Kalaitzidis, Thomas Fitzgerald,
Cyril Hovorun, Aikaterini Pekridou,
Nikolaos Asproulis, Dietrich Werner and Guy Liagre,
Volos/Geneva/Oxford: Volos Academy Publications/WCC
Publications/Regnum Books International, 2014**

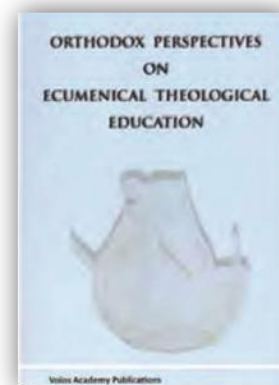
Το Εγχειρίδιο αυτό για τη συμβολή της Ορθοδοξίας στην Οικουμενική κίνηση είναι προϊόν συνεργασίας του Προγράμματος για την Οικουμενική Θεολογική Εκπαίδευση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (ETE/WCC), του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (CEC) και της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, και περιλαμβάνει τόσο τα αποτελέσματα των διμερών διαλόγων, όσο και τα επιτεύγματα του πολυμερούς διαλόγου, ενώ χαρτογραφεί τον τρέχοντα ορθόδοξο θεολογικό προβληματισμό σε όλο τον κόσμο εν σχέσει με θέματα που συζητήθηκαν και συζητούνται στην οικουμενική κίνηση. Εκτός από τα επιτεύγματα, το εγχειρίδιο επιχειρεί να παρουσιάσει επίσης τις προκλήσεις και τα προβλήματα που θέτει στην Ορθόδοξη παράδοση η οικουμενική κίνηση, καθώς και τις σύγχρονες ανάγκες της οικουμενικής θεολογικής εκπαίδευσης. Το Εγχειρίδιο αποτελείται από 8 τμήματα και ένα παράρτημα, ενώ συνοδεύεται από έναν ψηφιακό δίσκο (CD) ο οποίος περιλαμβάνει σειρές επισήμων κειμένων του Οικουμενικού Διαλόγου ταξινομημένες σε κατηγορίες (Πατριαρχικές Επιστολές, Αποφάσεις Πανορθόδοξων Συνόδων κ. α)

Orthodox Perspectives on Ecumenical Theological Education:

*The Ecumenical Movement in the Theological Education
and in the Life of Orthodox Churches Edited by Gennadios of Sassima,
Laurentiu of Adreal, Pavel Aurel, Daniel Buda,
Volos Academy Publications, Volos 2014*

Πρόκειται για ένα συλλογικό τόμο στην αγγλική γλώσσα, ο οποίος περιλαμβάνει τα πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου 'The Ecumenical Movement in Theological Education and in the Life of the Orthodox Churches.' Το αυτό έλαβε χώρα από τις 9 έως τις 12 Νοεμβρίου του 2010 στη Θεολογική Σχολή του Sibiu (Ρουμανία). Εκπρόσωποι από όλες σχεδόν τις Ορθόδοξες Εκκλησίες συζητούν με ποιο τρόπο οι οικουμενικές σπουδές διδάσκονται στις επιμέρους Ορθόδοξες Εκκλησίες και διατυπώνουν τις σκέψεις τους για το μέλλον των οικουμενικών σπουδών και την οικουμενική προοπτική και μαρτυρία της Ορθοδοξίας.

Spirituality, Power and Revolution: Contemporary Monasticism in Communist Ethiopia

*by Joachim G. Persoon, With an Overview of the Orthodox Church during
Communism, by Vaclav Jezek - Volos Academy Publications, 2014*

Το βιβλίο αυτό αποτελείται από δύο ανεξάρτητες μελέτες. Η πρώτη και βασική είναι γραμμένη από τον Joachim G. Persoon, και ασχολείται με τον κομμουνισμό στην Αιθιοπία και τη σχέση του με την τοπική Tewahedo Ορθόδοξη Εκκλησία. Η δεύτερη μελέτη γράφτηκε από τον π. Vaclav Jezek ως ένα είδος εισαγωγής στο κείμενο του Persoon, με σκοπό να βοηθήσει τον αναγνώστη να κατανοήσει τη θέση και να γνωρίσει την ιστορία της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά τη διάρκεια της κομμουνιστικής περιόδου. Η μελέτη αυτή προσφέρει επίσης και μια κριτική επισκόπηση της δυναμικής που καθόρισε την αλληλεπίδραση μεταξύ της Ορθόδοξης Εκκλησίας και του κομμουνισμού σε διάφορες χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ και αλλού.

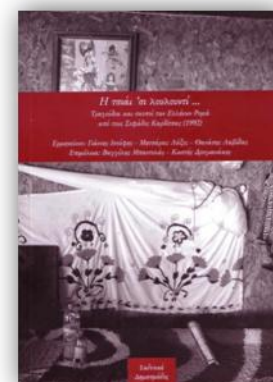
Η τσιάι 'σι λουλουντί ...

Τραγούδια και σκοποί των Ελλήνων Ρομά

Από τους Σοφάδες Καρδίτσας (1992)

Επιμέλεια: Βαγγέλης Μπαντελάς, Κωστής Δρυγιαννάκης (βιβλίο με CD)

Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2015

Καρπός του ενδιαφέροντος της Μητρόπολης Δημητριάδος για τα προβλήματα των τσιγγανόπαιδων της περιοχής και ενταγμένη σε ένα σύνολο παρεμφερών δράσεων, η έκδοση αυτή στοχεύει να αποτυπώσει πτυχές του μουσικού κόσμου των Ελλήνων Ρομά, να αναδείξει τη γενικότερη ποικιλομορφία του Νεοελληνικού λαϊκού πολιτισμού και να καλλιεργήσει ένα κλίμα αμοιβαίου αλληλοσεβασμού μεταξύ των διάφορων κοινοτήτων. Πρόκειται για ηχογραφήσεις πραγματοποιημένες πριν από είκοσι περίπου χρόνια στους Σοφάδες, που αποτυπώνουν ένα ρεπερτόριο που σταδιακά περιπίπτει σε λήθη και θέτοντας προβληματισμούς για την έννοια της παράδοσης, της προσωπικής δημιουργίας, της προφορικότητας, της νεωτερικότητας.

Υμνοι του Πάθους και της Ανάστασης από ναούς της ανατολικής Θεσσαλίας

*Επιμέλεια: Κωστής Δρυγιαννάκης, Κωνσταντίνος Χ. Καραγκούνης
(βιβλίο με δύο CD) Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2014*

Η έκδοση περιλαμβάνει ηχογραφήσεις ύμνων από 50 ναούς και μονές της περιοχής. Εστιάζοντας στην περιφέρεια, επιχειρεί να φέρει στην σφαίρα του ορατού τους λιγότερο γνωστούς ιεροψάλτες. Πραγματοποιεί έτσι ένα πρώτο βήμα προς την βαθύτερη γνώση της γενικώς αγνοημένης λαϊκής βάσης της ψαλτικής, η οποία, αν και μνημονεύεται ως ακρογωνιαίος λίθος της βυζαντινής παράδοσης, ελάχιστα έχει μελετηθεί στις λεπτομέρειες της. Επίσης, πραγματοποιεί ένα βήμα προς την βαθύτερη κατανόηση της αισθητικής της λατρευτικής πράξης, η οποία ομοίως έχει αγνοηθεί τους τελευταίους δυο αιώνες στην προσπάθεια ένταξης της εκκλησιαστικής μουσικής στο νεωτερικό πλαίσιο.

Κατακαημένη Σκόπελε...

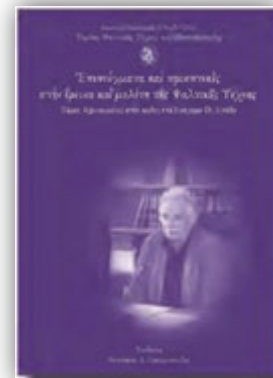
*Επιμέλεια: Κωστής Δρυγιαννάκης (βιβλίο με CD)
Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2016*

Περιλαμβάνει τις επιτόπιες ηχογραφήσεις του γνωστού μουσικολόγου Μάρκου Φ. Δραγούμη στην Σκόπελο το 1967, για λογαριασμό του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλπως Μερλιέ. Η έκδοση αποτελείται από ένα δίσκο ακτίνας που συνοδεύεται από ένα βιβλίο 96 σελίδων με εισαγωγικά σημειώματα του Μάρκου Δραγούμη, του Κωστή Δρυγιαννάκη και του Χρήστου Γ. Καλαντζή και αρκετό φωτογραφικό υλικό τόσο από την εποχή των ηχογραφήσεων όσο και νεώτερο. Καταγράφεται η τέχνη παραδοσιακών μουσικών της Σκοπέλου, όπως ο Μιχάλης Αναγνώστου, ο Κώστας Λιθαδιώτης, ο Βασίλης Πατσής και κυρίως ο Τριαντάφυλλος Μπουνταλάς όπως επίσης και η τέχνη λαϊκών τραγουδιστών ερασιτεχνών, όπως η Διαμαντούλα και ο Μιχάλης Κεχριώτης, η Ευλαλία Παχή, ο Νίκος Αντωνόπουλος, ο Νίκος Κορέντης, κ.ά. Εκτός από τους λίγους οργανικούς σκοπούς, ο δίσκος περιλαμβάνει τραγούδια του χορού και του γάμου, νανουρίσματα, κάλαντα, αποκριάτικα κ.α., που αποδίδονται χωρίς οργανική συνοδεία, φανερώνοντας τόσο τις τοπικές ιδιαιτερότητες της Σκοπέλου όσο και το δίκτυο των αλληλεπιδράσεων του νησιού με τα μεγάλα αστικά κέντρα.

**Επιτεύγματα και προοπτικές στην έρευνα και
μελέτη της εκκλησιαστικής ψαλτικής τέχνης
Τόμος αφιερωμένος στον καθηγητή Γρηγόριο Θ. Στάθη**

*Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Χ. Καραγκούνης
Αθήνα, εκδ. Νεκτάριος Δ. Παναγόπουλος, 2014*

Πρακτικά του Συμποσίου που πραγματοποιήθηκε στον Βόλο, τον Φεβρουάριο του 2012. Εστιάζοντας στη δράση του τιμώμενου καθηγητή Γρηγόρη Στάθη, οι ομιλίες που παρουσιάζονται εδώ ιχνηλατούν τα πεπραγμένα αλλά και σκιαγραφούν τις δυνατότητες που παρουσιάζονται σήμερα στην επιστημονική έρευνα περί την Ψαλτική της βυζαντινής παράδοσης, καλύπτοντας θέματα θεολογίας, παλαιογραφίας, λειτουργικής, ανθρωπολογίας κλπ. Ο τόμος συμπληρώνεται από την παρουσίαση του μουσικού έργου Η Κλίμαξ των αρετών του Γρηγόρη Στάθη, πάνω σε κείμενα από το ομώνυμο έργο του Αγίου Ιωάννη του Σιναΐτη.

Jean Daniélou, Δοκίμιο για το μυστήριο της Ιστορίας

*μτφρ. Ξενοφών Κομνηνός, εισαγωγή
Νικόλαος Ασπρούλης Σειρά: «Εν Διαλόγω - 1 »,
Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2014*

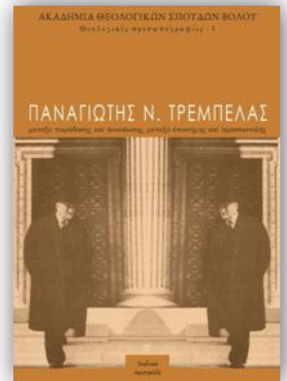
Το Δοκίμιο για το μυστήριο της Ιστορίας του Jean Daniélou αποτελεί μια από τις πλέον επιτυχείς απόπειρες της σύγχρονης ρωμαιοκαθολικής θεολογίας να έρθει σε γόνιμο διάλογο με την περιβάλλουσα πραγματικότητα της εποχής της, προτείνοντας μια συνεκτική θεώρηση για το νόημα της Ιστορίας η οποία εκκινεί από και θεμελιώνεται στο γεγονός του Ιησού Χριστού.

Παρά τη σχετική παλαιότητα του (γράφηκε το 1953) το βιβλίο αυτό εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα επίκαιρο για τη σύγχρονη ορθόδοξη θεολογία, τόσο με τις προϋποθέσεις (ειδικά με αυτές), όσο και με τις επιμέρους θέσεις του, στο βαθμό που η τελευταία έδειχνε ανέκαθεν να αντιμετωπίζει με ορισμένη καχυποψία το έντονο ιστορικό ενδιαφέρον και τη στράτευση εντός της Ιστορίας του δυτικού χριστιανισμού.

**Παναγιώτης Τρεμπέλας: Μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης,
μεταξύ επιστήμης και ιεραποστολής**

**Επιμέλεια-εισαγωγή Νικόλαος Ασπρούλης «Θεολογικές
Προσωπογραφίες-1» Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2015**

Με τη σειρά «Θεολογικές Προσωπογραφίες» η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών φιλοδοξεί με κριτική ματιά να διατρέξει τους σημαντικότερους σταθμούς στην εξέλιξη της νεώτερης ελλαδικής θεολογίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στο πολύπλευρο έργο επιφανών προσωπικοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, και έπειτα από τριάντα χρόνια μετά το θάνατο του Π. Ν. Τρεμπέλα, με τον συλλογικό αυτό τόμο επιχειρείται μια πρώτη νηφάλια και ώριμη πια αξιολόγηση και αποτίμηση ποικίλων όψεων της σκέψης και της προσωπικότητάς του, μέσα από τη συζήτηση κρίσιμων ερωτημάτων που αφορούν σε ζητήματα βιβλικής ερμηνευτικής, λειτουργικής αναγέννησης, δογματικής θεολογίας, οικουμενικού διαλόγου, κ.ά.

Aristotle Papanikolaou,

Η πολιτική της θέωσης.

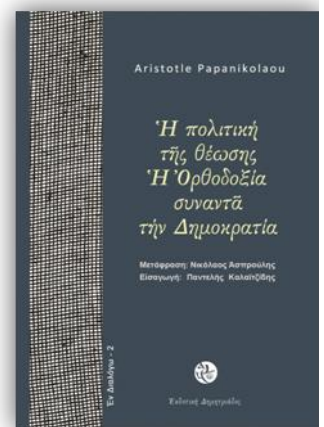
Η Ορθοδοξία συναντά τη Δημοκρατία

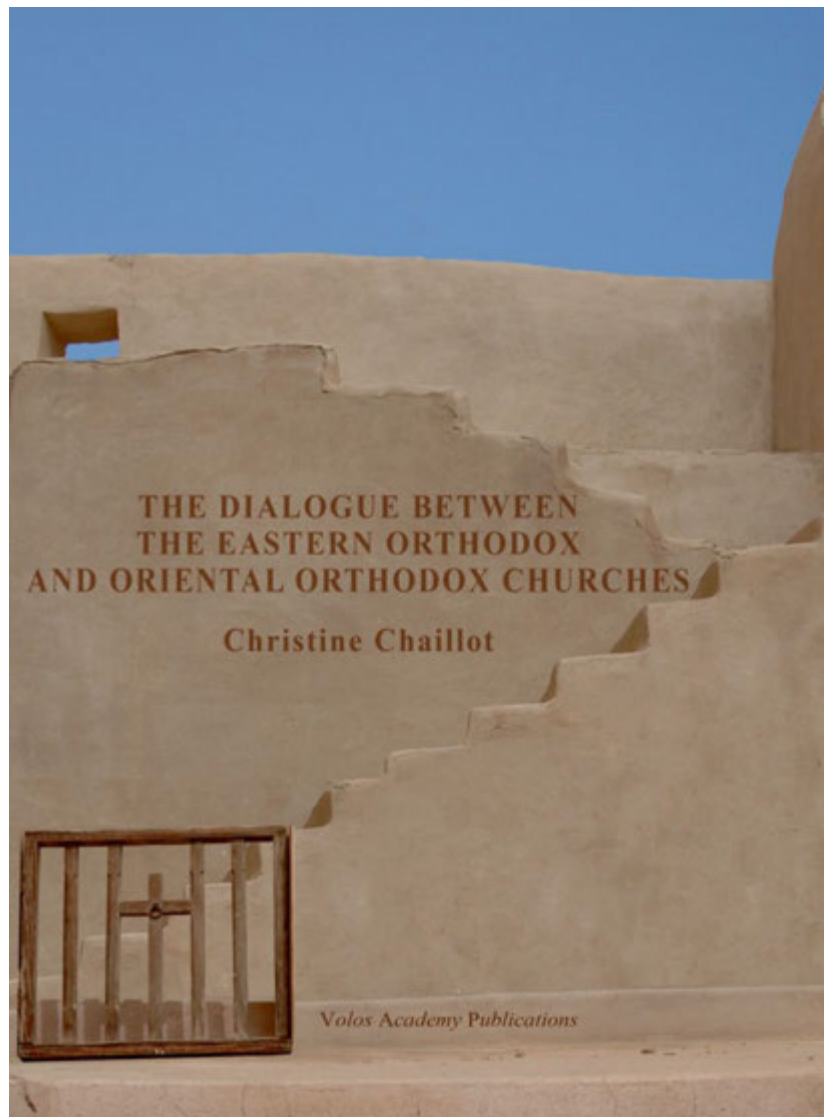
Εισαγωγή: Παντελής Καλαϊτζίδης,

μετάφραση: Νικόλαος Ασπρούλης, Σειρά: «Εν Διαλόγω – 2» Βόλος,

Εκδοτική Δημητριάδος, 2016

Στο βιβλίο αυτό ο συγγραφέας, αφού επιχειρήσει να ανιχνεύσει στοιχεία πολιτικής θεολογίας στην διαχρονική ιστορία της Ορθοδοξίας (από τον Ευσέβιο μέχρι την σύγχρονη Ρωσία), στη συνέχεια θα διερευνήσει τον χαρακτήρα και τη θέση της φιλελεύθερης δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της πολιτικής συγχώρησης κ.ά. με εφαλτήριο την παράδοση της Ορθοδοξίας, όπως αυτή διερμηνεύεται στο πλαίσιο της ευχαριστιακής εκκλησιολογίας και της θεολογίας του προσώπου και άξονα την έννοια της θέωσης. Στην προοπτική αυτή προτείνεται μια *πολιτική της θέωσης* η οποία δεν σημαίνει τίποτε άλλο από το να μάθει κάποιος να αγαπά με τον τρόπο που αγαπά ο Θεός, χωρίς να χρειάζεται να τραπεί σε φυγή από τον κόσμο αλλά καταμεσής της καθημερινής πραγματικότητας.

The Dialogue between the Eastern Orthodox and Oriental Orthodox Churches

Ed. Christine Chaillot, Volos Academy Publications, 2016

Βασικός στόχος του συλλογικού αυτού τόμου είναι να λειτουργήσει ως βάση προβληματισμού γύρω από τον διάλογο μεταξύ Ορθοδόξων και Ανατολικών Ορθοδόξων Εκκλησιών (της Κοπτικής, Αρμενικής, Αιθιοπικής και Συριακής παράδοσης), τόσο στον ανεπίσημο (ήδη από το 1964), όσο και στον επίσημο (από το 1985). Όπως είναι γνωστό το σχίσμα μεταξύ των δύο παραδόσεων ξεκίνησε με αφορμή την θεολογική έριδα που ξέσπασε γύρω από τις χριστολογικές διατυπώσεις που υιοθετήθηκαν από την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο (451). Ο θεολογικός διάλογος οφείλει σήμερα να γίνει ευρύτερα γνωστός και κατανοητός, όχι μόνο από θεολόγους και ερευνητές αλλά πρωτίστως από τους απλούς πιστούς. Ο τόμος αυτός φιλοδοξεί να κάνει ευρύτερα γνωστό το διάλογο αυτό σε όλες τις επιμέρους Εκκλησίες με σκοπό την περαιτέρω εμπέδωσή του.

Πρόσωπο,
Εύχαριστία
καὶ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ
σὲ ὀρθόδοξη καὶ οἰκουμενικὴ προοπτικὴ

*Σύναξις Εὐχαριστίας πρὸς τιμὴν
τοῦ Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη Δ. Ζηζιούλα*

*Ἐκδόσεις
Δημητριάδης*

**Πρόσωπο, Ευχαριστία και Βασιλεία του Θεού
σε ορθόδοξη και οικουμενική προοπτική.**

Σύναξις Ευχαριστίας προς τιμήν του Μητροπολίτη Περγάμου Ιωάννη Δ. Ζηζιούλα
Επιμέλεια: Παντελής Καλαϊτζίδης-Νικόλαος Ασπρούλης
Βόλος, Εκδοτική Δημητριάδος, 2016

Αποτελώντας έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της θεολογικής γενιάς του '60, που απολαμβάνει οικουμενική εκκλησιαστική ακτινοβολία και αναμφίβολη ακαδημαϊκή αναγνώριση, ο Μητροπολίτης Περγάμου δεσπόζει εδώ και δεκαετίες στον διαχριστιανικό ακαδημαϊκό-θεολογικό χώρο, όπως και στον οικουμενικό εκκλησιαστικό διάλογο, πυροδοτώντας με τις θέσεις και τις προτάσεις του γόνιμο προβληματισμό γύρω από τα ουσιώδη της θεολογικής συζήτησης και της εκκλησιαστικής ζωής και ανοίγοντας ταυτόχρονα την σύγχρονη ορθόδοξη θεολογία σε μια καρποφόρα αντιπαράθεση με τον νεωτερικό πολιτισμό, πέρα από ομολογιακές και αμυντικές αντανάκλαστικές αγκυλώσεις και χωρίς το φόβο της κάθε ετερότητας. Ο παρών συλλογικός τόμος περιλαμβάνει τα πρακτικά του Συνεδρίου που έλαβε χώρα στο Βόλο στις 28-30 Οκτωβρίου 2011. Χωρίς να απεμπολείται η αναγκαία κριτική λειτουργία, που οφείλει πάντοτε να είναι σύμφυτη με το θεολογείν, με τον παρόντα τόμο επιχειρείται να αναδειχθεί περισσότερο το στοιχείο της οφειλής, μέσα από την προσεκτική μελέτη επιμέρους όψεων του θεολογικού του προγράμματος.

Διοικητικό Συμβούλιο:

Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος,
Πρόεδρος

Παντελής Καλαϊτζίδης, Δρ. Θ., Διευθυντής

π. Γρηγόριος Παπαθωμάς, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής
Πανεπιστημίου Αθηνών και Ορθοδόξου Ινστιτούτου
Αγίου Σεργίου Παρισίων, Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Φόρουμ
Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών

Χρήστος Καρακόλης,

Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Δημήτριος Μόσχος,

Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Αγγελική Ζιάκα,

Αν. Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη,

Επ. Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

π. Δημήτριος Μπαθρέλλος,

Διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο,
Επισκέπτης Καθηγητής στο Ινστιτούτο Ορθοδόξων
Χριστιανικών Σπουδών του Cambridge

π. Χρίστος Χαχαμίδης,

Δρ. Θεολογίας, κληρικός Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος

Επιστημονική Ομάδα:

Νικόλαος Ασπρούλης, Δρ. Θεολογίας,

Αναπληρωτής Διευθυντής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου

π. Αυγουστίνος Μπαϊρακτάρης,

Δρ. Θεολογίας, Επ. Καθηγητής ΑΕΑ Ηρακλείου

π. Αμφιλόχιος Μήλτος,

Δρ. Θεολογίας, Κληρικός Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος

Γεώργιος Βλαντής, Master Θεολογίας, Διευθυντής του

Συμβουλίου Χριστιανικών Εκκλησιών της Βαυαρίας

Αικατερίνη Πεκρίδου,

Master Θεολογίας, Εκτελεστική Γραμματέας για τον
Θεολογικό Διάλογο στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών

Νίκος Κουρεμένος,

Δρ. Κοπτικών Σπουδών, Μεταδιδακτορικός Εταίρος
στο Hebrew University of Jerusalem

Ομάδα επιμόρφωσης για το μάθημα των θρησκευτικών:

Όλγα Γριζοπούλου, Δρ Θεολογίας

Βάσω Γώγου, Πτυχιούχος Θεολογίας και Φιλολογίας

Απόστολος Μπάρλος, Master Θεολογίας

Υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης:

Χαράλαμπος Μπάρδας, Βιβλιοθηκονόμος, MSc.
Βασιλική Παπαδημητρίου, Βιβλιοθηκονόμος

Υπεύθυνος Ορθόδοξης Θεολογικής Ψηφιακής
Βιβλιοθήκης & σχεδιασμός εντύπου:

Φιλοκτήμων Σταμόπουλος - Σαμαράς,
Πτυχιούχος Θεολογίας

Υπεύθυνοι internet & διαχείρισης ιστοσελίδων:

Αλέξανδρος Ιατρίδης, Δρ Μηχ. Μηχ/κων,
MSc Computer Science

Παναγιώτης Θεοδοσίου, Πτυχιούχος Πληροφορικής

Υπεύθυνη εκδόσεων:

Ελένη Μούρσα, Πτυχιούχος Θεολογίας

Γραμματεία:

Κλαίρη Νικολάου, Πτυχιούχος Θεολογίας,
Master Παιδαγωγικών

Βαλίλα Γιαννουτάκη, Master Θεολογίας

Επιστημονική βοήθος:

Σοφία Κουνάβη, Πτυχιούχος Θεολογίας

Χώρος: Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας

Μελισσάτικα, Βόλος

On line παρακολούθηση

και συμμετοχή στις συνεδρίες και τις εκδηλώσεις:

www.acadimia.org & www.imd.gr

(μέσω του ραδιοφωνικού σταθμού

«Ορθόδοξη Μαρτυρία», 104 FM στο Internet)

Πληροφορίες:

Τηλ. 24210 93553, 93573

Fax 24210 77115

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

T. Θ. 1308, T. Κ. 38001 Βόλος

www.acadimia.org

 info@acadimia.org

 Volos Academy for

Theological Studies

 @VolosAcademy1

www.ekdotikidimitriados.org

 ekdotiki.dimitriados@acadimia.org
volosacademypublications@gmail.com

 Εκδοτική Δημητριάδος